

T. C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**FARKLI ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARINDAN GELEN
ÖĞRENCİLERİN YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ
BAŞARILARININ İNCELENMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Esmahan AĞAOĞLU

Eskişehir, 1986

DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ

(Ünvanı, Adı ve Soyadı)

Başkan : .Prof. Dr. Kâmuran Gıllenti.....

Üye : .Yard. Doç. Dr. Ahmet Konrot.....

Üye : .Yard. Doç. Dr. Mehmet Aliç.....

Üye :

Tez'in kabul edildiği tarih : .15.7.1986.....

Ö N S Ö Z

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Yüksek Lisans Programını tamamlamak üzere gerçekleştirilen bu araştırmanın temel amacı,değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde ulaştıkları başarı düzeylerinin farklı olup olmadığını incelemektir.Araştırmanın bulguları,Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından öğrencilerin yükseköğretim kurumlarına yerleştirilmesinde;Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından ortaöğretim programlarının yeniden gözden geçirilerek geliştirilmesinde yapılacak çalışmalara katkıda bulunabilirse,araştırmacı,kendini mutlu sayacaktır.

Araştırmacı,bu araştırmanın gerçekleştirilmesi sırasında her türlü yardımı esirgemeyen danışmanı Sayın Yard. Doç. Dr. Mehmet Aliç'a,yapıcı eleştirileriyle araştırmaya katkıda bulunan başta Sayın Prof. Dr. Kamuran Çilenti ve Sayın Doç. Dr. Mehmet Özyürek olmak üzere Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünün tüm öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerine;verilerin toplanmasında gerekli izni veren Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Ercan Güven'e ve yardımlarından dola-

yı Öğrenci İşleri Şefi Sayın Nesrin Susuz'a teşekkürü bir borç bilir. Ayrıca, eğitici yönlendirmeleri için Sayın Doç. Dr. Yahya Özsoy ve Sayın Yard. Doç. Dr. Aytaç Açıkalın'a teşekkür eder.

Araştırmacı, araştırmanın her aşamasında, tüm güçlükleri kendisiyle paylaşan aile fertlerine teşekkür eder.

Eskişehir, Haziran 1986

Esmahan Ağaoğlu

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	iii
ÇİZELGELER LİSTESİ	vii
BÖLÜM	
I. GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Problem Cümlesi	10
Denenceler	11
Sayıltılar	13
Sınırlılıklar	13
Tanımlar	13
II. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	15
III.YÖNTEM	25
Araştırmanın Modeli	25
Evren ve Örneklem	25
Verilerin Toplanması ve İşlenmesi	28
İstatistiksel Çözümleme Teknikleri	33
IV. BULGULAR VE YORUMU	35
Birinci Denence ile İlgili Bulgular	35
Birinci Denence ile İlgili Bulguların Yo - rumu	37
İkinci Denence ile İlgili Bulgular	39
İkinci Denence ile İlgili Bulguların Yo - rumu	46
Üçüncü Denence ile İlgili Bulgular	48
Üçüncü Denence ile İlgili Bulguların Yo - rumu	55

V. ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER	59
Özet	59
Yargılar	61
Öneriler	64
Uygulamacılar İçin Öneriler	64
Araştırmacılar İçin Öneriler	66
EKLER	68
KAYNAKÇA	88

ÇİZELGELER LİSTESİ

<u>ÇİZELGE</u>	<u>Sayfa</u>
1. ARAŞTIRMA ÖRNEKLEMİ ÖLÇÜTLERİ	26
2. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEM GRUBU	27
3. İSTATİSTİK BÖLÜMÜNDEN ÖRNEKLEM GRUBUNA ALINAN ÖĞRENCİLERİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI VE BİRİNCİ YIL SONUNDA ELDE ETTİKLERİ BAŞARI NOTLARI	29
4. TARİH BÖLÜMÜNDEN ÖRNEKLEM GRUBUNA ALINAN ÖĞRENCİLERİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI VE BİRİNCİ YIL SONUNDA ELDE ETTİKLERİ BAŞARI NOTLARI	31
5. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ İSTATİSTİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI	36
6. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ TARİH BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI	37
7. İSTATİSTİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARINA GÖRE ARİTMETİK ORTALAMALARI	39
8. İSTATİSTİK BÖLÜMÜ İÇİN YAPILAN VARYANS ANALİZİ	40
9. İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU VE GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ	42

10. İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU İLE TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ	43
11. İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE GENEL LİSE EDEBİYAT KOLU İLE TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ	45
12. TARİH BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARINA GÖRE ARİTMETİK ORTALAMALARI	48
13. TARİH BÖLÜMÜ İÇİN YAPILAN VARYANS ANALİZİ	49
14. TARİH BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU VE GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ	51
15. TARİH BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU İLE TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ	52
16. TARİH BÖLÜMÜNE TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARI İLE GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ	54

B Ö L Ü M İ

G İ R İ Ő

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi ve alt problemler, denenceler, sayılıtlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Kalkınmanın sürükleyici etmenlerinin en önemlisi insangücüdür. Bu potansiyelin eğitim yoluyla en geniş ölçüde değerlendirilerek kalkınmanın hizmetine verilmesi gerekir. Bu nedenle, görevleri, sorunları bilimsel yolla çözümleyecek yapıcı insangücünü yetiştirmek olan üniversitelerin önemi büyüktür. Eğitim yatırımlarının önemli bir bölümünün yükseköğretime ayrılmasına rağmen (Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında % 26,8)¹, yükseköğrenim yapmak isteyenlerin yarısından fazlası bu olanağı elde edememektedir.

Bugün, Türkiye'de farklı isimlere ve programlara sahip ortaöğretim kurumları vardır. Sınıflandırılacak olursa: "Öğrencileri ortaokuldan sonra en az üç yıllık bir eğitimle, yaşama ya da yükseköğretime hazırlayan ortaöğretim ku-

¹T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, "Kalkınma Planı Beşinci Beş Yıllık 1985-1989," Resmî Gazete, 18467 (23 Temmuz 1984), s.101.

rumu olan Genel Liseler....Öğrencileri belli bir meslek için yetiştiren ve programında genel bilgi dersleri yanında geniş ölçüde meslek bilgisi derslerine de yer veren Meslek Liseleri....Endüstri alanında makina, elektrik, kimya, motor,... gibi dallarda çalışacak teknik görevlileri yetiştirmek amacıyla olan Teknik Liseler...."² olmak üzere üç ana bölümde toplanabilir. Bu kurumlarda kendi içlerinde alt bölümlere ayrılmaktadır. Genel liselerde öğrenciler, birinci sınıfta aynı programdan geçip, ikinci sınıftan itibaren Fen ve Edebiyat kollarına; Modern Fen Programı* uygulayan liselerde ise, fen kolu öğrencileri, lise son sınıfta matematik ve tabii bilimler kollarına ayrılmaktadır. Teknik Liselerde, tesviye, metal işleri, elektrik, elektronik, tekstil, süsleme taşıcılığı,... gibi bölümlere veya yalnızca kız öğrencilere yönelik okullarda, dikiş-konfeksiyon, el sanatları, diyet-beslenme, çocuk gelişimi ve eğitimi,... gibi bölümlere ayrılmaktadır. Ticaret Lisesi, İmam-Hatip Lisesi, Sağlık Lisesi, Tarım Meslek Lisesi, Beden Eğitimi ve Spor Lisesi,... gibi be-

²Ferhan Oğuzkan, Eğitim Terimleri Sözlüğü (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1974), s.112, 115 ve 167.

*Bu uygulama 1985-1986 öğretim yılından itibaren kaldırılmıştır.

lirli mesleklere öğrencileri hazırlamak için farklı programlara sahip okullar ise, Meslek Liseleri olarak bir başlık altında toplanabilir.

Bu farklı isimlerdeki ortaöğretim kurumlarının herbirinde farklı programlar okutulmaktadır. Klasik Fen Programı uygulayan liselerin fen kolunda okuyan bir öğrencinin haftalık ders saatlerinin % 39'u fen derslerine (Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji), % 29'u ise sosyal bilimlerle ilgili derslere (Türk Dili ve Edebiyatı, Psikoloji, Felsefe, Mantık, Sosyoloji, Tarih, Sanat Tarihi, Coğrafya) ayrılmaktayken; edebiyat kolunda okuyan bir öğrencinin ders saatlerinin % 21'i fen derslerine, % 45'i sosyal bilimlerle ilgili derslere ayrıldığı gözlenmektedir. Modern Fen Programı uygulanan liselerin fen kolunda ise, haftalık ders saatlerinin % 41'i fen derslerine, % 32'si sosyal bilimlerle ilgili derslere; edebiyat kolunda ise, % 24'ü fen derslerine, % 49'u ise sosyal bilimlerle ilgili derslere ayrılmaktadır. Meslekî ve Teknik Öğretim Kurumlarında ise genel kültür dersleri ile meslek derslerine ayrılan zaman, okullara göre bazı farklılıklar göstermektedir. Meslek liselerinde genel dersler, öğretim zamanının % 40'ına yakın bir zamanı kapsamaktayken, bu oran hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan, öğretim süre-

si dört yıl olan teknik liselerde % 50'yi bulmaktadır³.Ortaöğretim kurumlarının yükseköğretime hazırlayıcı rolü, bu kurumların öğretim biçiminde ve programlarının geliştirilmesindeki önemli etkenlerdendir.Zira, farklı okullarda uygulanan bu farklı programlara rağmen, öğrencilerin, hangi öğretim kurumuna girerlerse girsinler son hedeflerinin "yükseköğretim" olduğu gözlenmektedir⁴.

Her öğretim kademesinde öğrenciler, ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilerek toplum kalkınmasına katkıda bulunabilecek şekilde yetiştirilmelidir.Bu yönlendirme, belli bir okulun seçimi ile ilgiliyse, gereken ölçme-değerlendirme ve karar işlemlerinin bir önceki eğitim kurumunda yapılması gerekir.Örneğin, yukarıda belirtildiği gibi, liseler, fen ve edebiyat kolları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.Bu ayırım, öğrencinin lise birinci sınıfta aldığı başarı notlarına göre yapılmaktadır.Yalnız, fen kolu için matematik ve fen derslerinden belli bir başarı düzeyi aranırken, edebiyat kolu için benzeri bir koşula gerek görülmemektedir.Mes-

³Turhan Oğuzkan, Türkiye'de Ortaöğretim ve Sorunları (İstanbul:Hisar Eğitim Vakfı Yayınları, 1981), ss.89-90.

⁴Fatma Varış, Eğitim Bilimine Giriş (Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 1981), s.152.

lekî ve Teknik okullarda bazen okul düzeyinde, bazen de program düzeyinde bir ayırım yapılmaktadır. Bir süreden beri, teknik öğretim kurumlarının birinci sınıfı, endüstri meslek liseleri ile teknik liseler için ortak bir sınıf olarak kabul edilerek, öğrenciler, bu sınıftaki başarıları dikkate alınarak ya endüstri meslek liseleri programına ya da teknik lise programına yönlendirilmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda, Türk Millî Eğitiminin 14 temel ilkesinden biri olan "Yöneltilme" konusunda:

"Fertler, eğitimleri süresince ilgi, istidat ve kabiliyetleri doğrultusunda ve ölçüsünde çeşitli programlara ve okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Millî Eğitim Sistemi, her bakımdan bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir."⁵

ifadesi kullanılmış olmasına rağmen, ortaöğretim kurumlarında, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre yukarıda açıklanan şekilde bölümlere ayrılmasıyla yetinilmiştir.

Yükseköğretim programlarının çoğu, öğrencileri bir mesleğe hazırlar. Doğrudan bir meslek kazandırmayan program-

⁵T.C. Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü, "Millî Eğitim Temel Kanunu," Resmî Gazete, 14574 (24 Haziran 1973), s.1.

lardan mezun olan öğrencilerin de, belli meslekler için bir ölçüde yönleri belli olmuştur. Bu nedenle bir yükseköğretim programı için yapılan tercih, aynı zamanda bir meslek tercihidir. Meslek tercihi ise bireyin gelecekteki yaşamını etkileyen önemli kararlardan birisidir. Uzmanlar, gençlerin meslek tercihi konusunda, 11 yaşına kadar "fantazi dönem", 11-17 yaşları arası "geçici" ya da "deneme dönemi" ve 17 yaşından sonrası da "gerçekçi dönem" olmak üzere üç dönem geçirdiklerini öne sürmektedirler. Buna göre gençler, meslek seçimi konusunda en önemli kararları ortaöğretim kurumlarının son yıllarında vermektedirler. Bu karar, genellikle öğrencinin üniversite öğrenimi için belli bir fakülte ya da bölümü seçmesi sırasında belirginleşmektedir⁶. Ancak yetenekleri, ilgileri ve gereksinimleri hakkında doğru ve gerçekçi değerlendirmeler yapabilme olanaklarından yoksun olan gençler, mesleklerin gerektirdiği nitelikler ve sağladığı olanaklar hakkında çoğu kez kulaktan dolma bilgilerle üniversite kapısına gelmektedirler. Ortaöğretimden yükseköğretime geçiş, büyük ölçüde, giriş sınavlarında gösterilecek başarıya bağlıdır. Bu

⁶Binnur Yeşilyaprak, "Gençlere Meslek Seçiminde Yapılacak Yardımlar," Eğitim ve Bilim (Ocak 1986), s.29.

sınavlar sonucunda,yükseköğretimdeki fakülte veya bölümlerden birine yerleştirme işlemi,öğrencinin üniversitelerarası seçme ve yerleştirme sınavının ikinci aşamasından önce yaptığı tercih sıralaması gözönünde tutularak yapılmaktadır. Yapılan araştırmalar sonunda ise,öğrencilerin kendi ilgi ve yetenekleri başta olmak üzere,özelliklerini tanımadan,gerksinimlerinin farkına varmadan ve meslekler hakkında doğru ve yeterli bilgi sahibi olmadan meslek seçimi yapmakta olduğu gözlenmiştir.Öğrenciler,kişilere sağladığı serbest çalışma olanağı ve kazanç yönünden,toplumda saygın ve geçerli kabul edilen mesleklere yönelmekte (örneğin tıp doktorluğu),ailelerinin sosyo-ekonomik statülerine göre,daha üst statülerde yer alan meslek alanlarına ulaşma arzusu da bu yönelişte etkin olmaktadır.Öğrencilerin bu yönelişlerinde,ailelerinin istekleri doğrultusunda hareket ettikleri görülmektedir⁷.

Meslek seçimi gibi önemli bir kararın verilmesini gerektiren ortaöğretimden yükseköğretime geçişte,öğrencilere yeterli düzeyde bir rehberlik ve yönlendirme yapılamadığı gözlenmektedir.Bu nedenle,öğrenciler,ya aile veya çevre

⁷Birsen Gökçe,Ortaöğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları (Ankara: Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları,1984),s.86-87.

baskısıyla ya da yalnızca özentiyle yükseköğretim yapma şansını elde edebilmek için üniversitelerarası seçme ve yerleştirme sınavına girmektedirler. Bunların büyük bir kısmı, yükseköğretim kurumlarının kontenjanlarının az olması nedeniyle, yükseköğrenim yapamamakta; bir kısmı ise, başarılı olup olamayacağı düşünülmeden, halen Türkiye'de bulunan 27 üniversiteye bağlı fakülte veya yüksekokullardan birine, merkezî sisteme göre yerleştirilmektedir. Bir öğrencinin, kendi ilgi ve yeteneklerine uygun olmayan bir alanda başarılı olması güçtür. Yıl kaybı, okul ya da bölüm değiştirme, öğrenimi yarıda bırakma, ... gibi durumlar bir yana, mezun olabilen gencin de, seçtiği meslek hakkında gerçekçi bilgilere sahip olmadığı için, umut ve beklentilerine ulaşamaması, eğilimlerini, yeteneklerini kullanamaması, böylece girdiği alanda başarılı olamaması, doyum sağlayamaması doğaldır⁸.

İki aşamalı seçme sınavı sonucunda, yükseköğrenim yapma hakkını elde eden öğrencilerden ancak bir kısmının başarılı olup, diğerlerinin ise başarısız olması, üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Altı Kasım 1981 tarihinde yayınlanan 2547 sayılı "Yükseköğretim Kanunu" nun dördüncü

⁸Yeşilyaprak, Ön. ver., s.30

maddesinde yükseköğretimin amaçlarından birinin:

"Öğrencilerini ilgi ve yetenekleri yönünde,yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek,aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi,beceri,davranış ve genel kültürüne sahip vatandaşlar olarak yetiştirmek."⁹

olduğu belirtildiği halde,ortaöğretimden yükseköğretime geçişte,öğrencilerin mezun oldukları programlar dikkate alınmadan hareket edilmektedir.Öğrencilerin istedikleri,başarılabilecekleri bir mesleğe hazırlanmaları onları mutlu eder.Mesleklerinde başarılı olabilecek bireylerin yetişmesi,yurt kalkınması açısından önemlidir.Bu da eğitimin temel amaçlarındanıdır.Öğrencilerin başarılı olması,eğitimin verimliliğini arttırır.Eğitim kurumları,öğretim etkinliği ile verimlerini arttırmak ve öğrencilerin davranışlarında istenilen değişiklikleri meydana getirmek için yapacakları etkinlikleri ayrıntılı olarak planlamak zorundadırlar¹⁰.

Yükseköğrenim yapmak isteyenlerin çok,yükseköğretim kapasitesinin ise sınırlı olduğu Türkiye'de,kapasitenin verimli kullanılabilmesini sağlamak amacıyla,öğrencilerin me-

⁹T.C.Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü,"Yükseköğretim Kanunu,"Resmî Gazete,17506 (6 Kasım 1981),s.3.

¹⁰Oğuzkan,1981, Ön. ver., s.82.

zun oldukları ortaöğretim programları ile yükseköğretimdeki başarı dereceleri arasındaki ilişkileri inceleyen araştırmaların yapılması gerekmektedir.

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın temel amacı,değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin,Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde ulaştıkları başarı düzeylerinin birbirinden farklı olup olmadığını saptamaktır.

Bu temel amaca bağlı olarak şu sorulara yanıt aranmıştır:

1.Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik ve Tarih Bölümlerine,hangi ortaöğretim programlarından öğrenci gelmektedir?

2.Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde,değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin başarı düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

2.1.Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre, İstatistik Bölümünde daha başarılı mıdır?

2.2.Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğ-

rencilere göre, İstatistik Bölümünde daha başarılı mıdır?

2.3. Genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, İstatistik Bölümünde daha başarılı mıdır?

3. Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde, değişik ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilerin başarı düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

3.1. Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılı mıdır?

3.2. Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılı mıdır?

3.3. Genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılı mıdır?

Denenceler

Araştırmanın denenceleri şunlardır:

1. Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik ve Tarih Bölümlerine gelen öğrencilerin, mezun oldukları ortaöğretim programları birbirinden farklıdır.

2. Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde, değişik ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilerin başarı düzeyleri birbirinden farklıdır.

2.1. Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre, İstatistik Bölümünde daha başarılıdır.

2.2. Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, İstatistik Bölümünde daha başarılıdır.

2.3. Genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, İstatistik Bölümünde daha başarılıdır.

3. Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde, değişik ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilerin başarı düzeyleri birbirinden farklıdır.

3.1. Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılıdır.

3.2. Genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılıdır.

3.3. Teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan

öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılıdır.

Sayıtlılar

Bu araştırmanın yönteminin belirlenmesinde, sonuçlarının yorumlanmasında şu sayıtlılardan hareket edilmiştir:

1. Toplanan veriler gerçeği yansıtmaktadır;

2. Akademik başarıya etki eden diğer etkenlerin (barınma, beslenme, uyum, ... vb.) tüm öğrencilerde tesadüfi dağılım gösterdiği kabul edilmektedir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, 1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yıllarında Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik ve Tarih Bölümlerine kayıt yaptıran öğrenciler ve bu öğrencilerin birinci yıl sonunda ulaştıkları başarı düzeyleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Akademik Başarı : Öğrencinin bir yıllık çalışmasını yansıtan bütün derslerden aldığı sınıf geçme notlarının aritmetik ortalaması¹¹.

¹¹ İlhan Akhun, Akademik Başarının Kestirilmesi - Çoklu Regresyon Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma - (Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1980), s.9.

İradî Seçim : Birimleri bilerek ve isteyerek seçmek¹².

Kritik Değer : Belirli anlamlılık düzeylerine göre, tablolardan bulunan ve öne sürülen hipotezlerin kabul veya red edilmesinde ölçüt olarak kullanılan değer.

Tesadüfî Seçim : Birimleri, hepsine eşit seçilme şansı vererek seçmek¹³.

¹²Kenan Gürtan, İstatistik ve Araştırma Metotları - İş İdaresine Tatbikatı -(İstanbul:İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1977), ss.41-42.

¹³Aynı., s.42.

B Ö L Ü M II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Türkiye'de, eğitim kurumlarında öğrencilerin ulaştıkları başarı düzeyine etki eden faktörleri inceleyen pek çok araştırma vardır. Bunların herbirinde, değişik ~~öğretim~~ kademelelerinde ulaşılan başarıya etki eden, değişik faktörler ele alınmıştır. Bu bölümde, bunlardan bazıları yayım tarihlerine göre özetlenmiştir.

Özgüven'in¹ Hacettepe Üniversitesi Temel Bilimler Yüksek Okuluna 1968-1969 öğretim yılında üniversite giriş sınavı ile alınan üçüncü sönestr öğrencilerinden normal programa devam etmekte olan 443 öğrenciyi ele alarak gerçekleştirdiği araştırmanın amacı, zihinsel olmayan etkenlerin, üniversite öğrencilerinin başarıları ile olan ilişkilerini incelemektir. Öğrencilerin akademik başarı ortalamaları üniversite öğrenci işleri müdürlüğündeki kişisel dosyalardan; zihinsel ölçütlere ait bilgiler öğrencilerin üniversite giriş sınavında uygulanan zihin kabiliyeti, fen bilimleri ve sosyal bilimler testlerine ait IBM kartlarından ;

¹İbrahim Ethem Özgüven, Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler (Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 1974).

öğrencilerin zihinsel olmayan etkenler yönünden durumları ise, bu konuda hazırlanan anket aracılığı ile elde edilmiştir. Verilerin istatistiksel çözümlerinde varyans analizi ve ki-kare tekniklerinin kullanıldığı araştırmanın sonunda elde edilen bulgular ise şöyle özetlenebilir:

1. Üniversitede en başarılı olacak öğrencileri seçmek için uygulanmakta olan giriş sınavları bu işlevi yerine getirememektedir;

2. Üniversite giriş sınavları bataryasına dahil testler, üniversite öğrencileri arasındaki başarı varyansının ancak % 5'ini açıklayabilmektedir;

3. Araştırmada inceleme konusu edilen 46 zihinsel olmayan etkenden 21 tanesi, üniversite öğrencilerinin başarıları ile anlamlı bir şekilde ilişkilidir.

Akhun² ise, 1971-1972 öğretim yılında Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okuluna girmek için başvuran 6109 öğrenciyi evren kabul ederek yaptığı araştırmada, Erkek Teknik Öğretmen Okuluna alınan öğrencilerin seçiminde kullanılan eleme ve giriş sınavlarının ve sanat enstitüsü mezuniyet derece ve döneminin, bu öğrencilerin birinci yıl sonundaki

² İlhan Akhun, Akademik Başarının Kestirilmesi-Çoklu Regresyon Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma (Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1980).

akademik başarılarını kestirmedeki etkililiğini ve ele alınan değişkenlerden hangisinin tek başına akademik başarıyı en iyi olarak kestirebileceğini bularak, bu bulgularla öğrenci seçme sürecinin nasıl geliştirileceğini saptamaya çalışmıştır. Tarama modelinde yapılan bu araştırmada gerekli veriler, yazılı kaynaklardan sağlanmıştır. Araştırma, seçilen iki grup üzerinde yapılmıştır. Eleme ve giriş sınavlarına katılan 709 öğrenci birinci grubu; Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu giriş sınavlarını kazanıp birinci yıl sonunda sınıf geçme notları elde edilebilen 200 öğrenci ise, ikinci grubu oluşturmaktadır.

İstatistiksel çözümlenmesi çoklu regresyon analizi tekniği kullanılarak gerçekleştirilen araştırmanın sonunda şu bulgular elde edilmiştir:

1. Araştırma kapsamına giren öğrencilerin yaklaşık dörtte üçü sanat enstitüsünden yaz döneminde iyi derece ile mezun olmuştur;

2. Giriş sınavı toplam puanları ile birinci sınıf not ortalamaları arasındaki korelasyon katsayılarının düşük olması, bu sınav sonuçlarının tek başına akademik başarının kestirilmesinde iyi bir değişken olmadığını gösterir.

Liselerde öğretmenlerin öğrencinin akademik başarısını değerlendirme uygulamalarının, eğitim ve öğretimin amaç-

larına ulaşma yönünden etkililik derecesine ilişkin olgusal bilgileri ortaya koymak ve bir durum belirlemesi yapmak amacıyla Koç³ tarafından yapılan araştırmada ise, lise son sınıf öğrencilerinin psikolojik ölçme araçlarıyla ölçülen zihinsel yetenekleri ile, öğretmenlerin akademik başarıya değerlendirme ölçütü olarak kullandıkları akademik başarı notları, belirli bir biçimde karşılaştırılmak istenmiştir.

Ankara şehri belediye sınırları içinde bulunan ve 1975-1976 öğretim yılında üç sınıfı mevcut olup, klasik program uygulayan ve karma eğitim yapan resmî liselerin (genel lise) son sınıf öğrencilerinin tümü bu araştırmanın evrenini, farklı sosyo-ekonomik grupları temsil ettiği düşünülen dört lisenin fen ve edebiyat kollarından birer şubesindeki toplam 300 öğrenci de örneklem grubunu oluşturmaktadır. Gerekli bilgilerin toplanmasında 'Temel Yetenek Testi, Bilgi Formu ve Okul Kayıtları (sınıf geçme defterleri ve öğrenci karneleri)' kullanılmıştır. Toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmelerinde Korelasyon Analizi, Hipotez Testi ve Ki-Kare Testi kullanılan bu araştırma sonunda; "Liselerdeki kol-

³ Nizamettin Koç, Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi Uygulamalarının Etkililiğine İlişkin Bir Araştırma (Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1981).

lara göre, fen kolundaki öğrenciler, cinsiyete göre ise, kız öğrenciler daha başarılıdır; Liselerde öğrencilerin sınıf geçme, sınıfta kalma durumlarını belirleyen kanaat dönemi sonu ya da yıl sonu başarı notları büyük ölçüde yazılı sınavların sonucudur; Liselerde, öğrencilerin derslerdeki akademik başarılarına göre farklılaşmaları, genellikle ölçülen yeteneklerindeki farklılaşmalarının doğrultusunda değildir" sonuçları çıkarılmıştır.

Tavşancıl⁴, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesine 1980-1981 öğretim yılında alınan öğrencilerin üniversite - lerarası seçme sınavı puanlarının ve lise başarılarının fakülte-deki birinci dönem sonundaki akademik başarılarını kestirmedeki etkililiğinin ve öğrencilerin mezun oldukları lise türü ve koluna göre akademik başarıları arasında fark olup olmadığını saptamak amacıyla yaptığı araştırmada, ayrıca Eğitim Fakültesine girmeye hak kazandığı halde, kayıt yaptırmamış ve devamsız öğrencilerin de genel özelliklerini kendi aralarında ve akademik başarıları kestirilen öğrencilerle karşılaştırılmıştır. Tarama modelindeki bu araştırma-

⁴Ezel Tavşancıl, "Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarıları," Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15, 1 (1982).

da,1980-1981 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesine ÜSS sınavı ile alınan 195 öğrenci araştırmanın evrenini,lise not ortalamaları ve ders geçme notları elde edilebilen 103 öğrenci ise örneklem grubunu oluşturmaktadır. İstatistiksel çözümlmelerde Pearson Çarpım-Moment Korelasyon Katsayısı,Hipotez Testi teknikleri kullanılmış;ayrıca, öğrencilerin öğrenim durumu,okul türü,cinsiyet,yaş,bölgele-re göre dağılım,tercih sıralamasının frekansları,yüzdeleri ve aritmetik ortalamaları ile standart sapmaları hesaplanmıştır.

Araştırma sonunda ise şu bulgular elde edilmiştir:

1.Kayıt yaptırmayan ve devamsız öğrenciler,Eğitim Fakültesine girmeye hak kazanmış öğrencilerin oldukça büyük oranını oluşturmaktadır;

2.Eğitim Fakültesine girişte bölgelere göre dağılım, ÜSYM 1980 yılı yerleştirilen adayları ile paralellik göstermekte,gelişmiş üç bölgeden gelen öğrenciler çoğunluğu oluşturmaktadır;

3.Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin lise not ortalamaları ile ÜSS puanları arasında ilişki bulunamamıştır.Bunun yanısıra,lise not ortalamaları ile fakülte-deki akademik başarı arasındaki ilişki oldukça yüksek ve mani -

dardır;

4.Genel liseden mezun olmakla,meslek lisesinden mezun olmak arasında,fakültede başarılı olma bakımından bir farklılık yoktur;

5.ÜSS toplam,sosyal,fen puanlarıyla öğrencilerin birinci dönem akademik başarıları arasındaki ilişkilerin çok düşük;yabancı dil puanı ile bulunan ilişki ise manidar fakat ters yönde çıkmıştır.

Ortaöğretim ikinci aşama öğrencileri üzerinde,bir durum saptama çalışması şeklinde Gökçe⁵ tarafından gerçekleştirilen araştırmanın amacı ise,ortaöğretim gençliğinin gereksinim ve sorunlarını içinde buldukları koşullarla birlikte ortaya koyarak,bu yaş grubuna götürülecek hizmetlerin planlanmasına yardımcı olacak bilgi birikimini sağlamak ve bu yönde çözümler önermektir.

Bu çalışmayı yürütmek amacıyla,ilk olarak 1981-1982 öğretim yılı öğrenci sayıları Millî Eğitim Bakanlığı'ndan alınmıştır.Bu verilere göre,askerî okullar,polis okulları ve akşam liseleri hariç,Türkiye'de tüm lise ve dengi okullarda 781164 öğrenci bulunduğu saptanmıştır.İkinci olarak,

⁵Birsen Gökçe,Ortaöğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları (Ankara:Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları,1984).

Türkiye geneline ilişkin sağlıklı verileri derlemeyi olanaklı kılacak, bölgesel ve okul türü farklılaşmalarını gözardı etmeyecek tabakalaştırma çalışmasıyla, Türkiye sekiz bölgeye, okul türlerine göre ise dört gruba ayrılmıştır*. Araştırmada örneklem grubundaki okullardaki toplam öğrenci sayısı 14320'dir. Bunlardan 10860'ına anket uygulanabilmiş, 3460 öğrenciye ise, okulda bulunmamaları, yanıt vermemeleri gibi nedenlerle anket uygulanamamıştır. Uygulama, örneklem grubundaki okullarda, o anda bulunan tüm öğrencilere aynı anda soru kitaplarının dağıtılması ve öğrenciler tarafından doldurulduktan sonra anında toplanması biçiminde gerçekleştirilmiştir. Okula ilişkin bilgilerin derlenmesi amacıyla, ikinci bir tür soru kağıdı ise, görevli araştırmacılar tarafından okul yöneticilerine sorularak doldurulmuştur. Anket uygulaması tamamlandıktan sonra, kitapçıklar kontrol edilerek, hatalı ve eksik olanlar ayrılmıştır. Elde edilen veri-

*Bölgeler: Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Akdeniz Bölgesi, Karadeniz Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, nüfusu 1,5 milyonu aşan büyük kentler (Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana).

Okul Türleri: Genel Liseler, Yabancı Dille Öğretim Yapan Resmî, Özel ve Yabancı Liseler, Meslek Liseleri ve İmam-Hatip Liseleri.

lerin değerlendirilmesinde, projede çalışan her araştırmacı konusuna ilişkin tabloları bölge ve okul türü özelliklerine dayalı çapraz tablolar biçiminde bilgi işleme dktrmştr. Verilerin tablolanmasında SPSS paket programı uygulanmış - tır. Sonuçlar ise yüzdelik biçiminde ifade edilmiştir.

Araştırma sonunda elde edilen bulgular dört grupta toplanabilir:

1. Gençler, düşüncelerine saygı duyulmasını, en azın - dan düşüncelerini anlatma, tartışma olanaklarının kendilerine tanınmasını istemekte, ancak, aile yapısı ve Türk Eğitim Sistemi genelde bu tür istekleri karşılayacak özellikte değildir;

2. Liselerde ğrenim gören gençlerin aldıkları farklı eğitim sistemleri sonucunda, davranış, tutum, inanç, beklenti ve sorunları yönünden çok değişik düzeylerde bulunmaktadır. Bu noktada, aile yapıları ve ailenin sosyo-ekonomik durumlarıyla da, gidilen liseler arasında yakın bir ilişki vardır. İmam-Hatip liselerinde başlayıp, meslek, genel ve özel liselere doğru sosyo-ekonomik durumun yükseldiği, bu duruma paralel olarak da gencin yetişmesinde etkili olan çeşitli koşulların (zel çalışma ve kurslara katılma, eğlence, spor ve benzeri olanaklar) varlığı açıkça gözlenmektedir. Aynı şekil-

de, İmam-Hatip lisesi öğrencilerinin dünyaya bakış açıları-
nın sınırlılığı, meslekî ve genel liselerde derece derece
azalarak özel liselerde çok farklı boyutlara ulaşmakta ve
çağdaşlaşmaktadır;

3. Yetiştirici kuruluşlarla (Millî Eğitim Bakanlığı)
istihdam edici kuruluşlar (Devlet, özel sektör, ... vb.) ara-
sında ivedi işbirliğine gerek duyulmaktadır;

4. Ortaöğretimdeki gençler gelecek için endişelerini
üniversiteye girememeye, işsizlik ve meslek edinmedeki güçlük-
ler, ... gibi konularda toplamaktadırlar. Devletten beklenen
hizmet sıralamasında spor olanaklarının yaygınlaştırılması,
üniversiteye girişin sağlanması ve yurtiçi gezi olanakları-
nın arttırılması konuları yer almaktadır.

B Ö L Ü M III

Y Ö N T E M

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama teknikleri, verilerin çözümlenmelerine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Ortaöğretim programlarındaki derslerin, yükseköğretimdeki akademik başarıya etkisi olup olmadığının, değişik programlardan gelen öğrencilerin, yükseköğretimdeki başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunup bulunmadığının betimlenmek istendiği bu araştırma "Tarama Modeli"ndedir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinin tüm öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya ilişkin veri toplama işlemlerinin yapıldığı dönemde, bu fakültede Matematik, İstatistik, Fizik, Kimya, Biyoloji ve Tarih Bölümleri bulunmakta ve bu altı bölüme 930 öğrenci devam etmekteydi. Bu evrenden önce iradî seçimle¹ İstatistik ve Tarih Bölümleri, daha sonra tesadüfî seçimle², bu bölümlere

¹Gürtan, Ön. ver., ss. 41-42.

²Aynı., s.42.

kaydolan öğrenciler arasından 1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yıllarında kayıt yaptıran öğrenciler seçilerek araştırmanın örneklem grubu oluşturulmuştur. Çizelge 1'de araştırmada kullanılan örnekleme ölçütleri görülmektedir.

ÇİZELGE 1

ARAŞTIRMA ÖRNEKLEMİ ÖLÇÜTLERİ

Bölüm	Kayıt Yılı	Örnekleme Yöntemi
İstatistik	1983-1984	İradî, Tesadüfî
	1984-1985	
Tarih	1983-1984	İradî, Tesadüfî
	1984-1985	

Yapılan ön araştırmalar sonucu, fakültenin Fizik, Kimya, Biyoloji ve Matematik Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin, genellikle genel liselerin belirli kollarından geldikleri gözlenmiştir (örneğin, aynı öğretim yıllarında Kimya Bölümüne kayıt yaptıran 92 öğrencinin 77'si genel lise fen kolundan, 8'i genel lise edebiyat kolundan, 7'si ise teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından gelmiştir). Araştırmanın amacına uygun olarak yapılan istatistik işlemler için yeterli veri elde edilemeyeceği için bu bölümler örneklem grubuna alınmamış, İstatistik ve Tarih Bölümleri bu araştır-

manın örnekleme olarak kabul edilmiştir. Daha sonra, bu bölümlerde öğrenim gören tüm öğrencilerin başarı durumlarını incelemek yerine, kura ile iki öğretim yılı seçilerek (1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yılları), bu öğretim yıllarında İstatistik ve Tarih Bölümlerine kayıt yaptıran öğrencilerin birinci yıldaki başarı notları incelenmiştir.

ÇİZELGE 2

ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEM GRUBU

Bölüm	Kayıt Yaptır. Hak. Kazanan.	Kayıt Yaptıran.	Notları Elde Edilenler
İstatistik	219	209	190
Tarih	102	95	84
Toplam	321	304	274

Çizelge 2'de görüldüğü gibi, 1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yıllarında İstatistik Bölümüne 219 öğrenci kayıt yaptırmaya hak kazanmış, fakat bunlardan 209'u kayıt yaptırmıştır. Kayıt yaptıran 209 öğrenciden 19'unun sınıf geçme notları elde edilemediğinden, İstatistik Bölümünden 190 öğrenci örneklem grubuna alınmıştır. Aynı öğretim yıllarında, Tarih Bölümüne 102 öğrenci kayıt yaptırmaya hak kazanmış, fakat ancak 95'i kayıt yaptırmıştır. Bu 95 öğrenciden 11 tanesinin sınıf geçme notları elde edilemediğinden, örneklem

grubuna,Tarih Bölümünden 84 öğrenci alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve İşlenmesi

Veriler,Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğrenci Kayıtları taranarak elde edilmiştir.İlk olarak,ÖSYM tarafından fakülteye gönderilen "1983 ve 1984 Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Sınavı Kazanan Adaylar Listeleri"nden,1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yıllarında,İstatistik ve Tarih Bölümlerine kayıt yaptırmaya hak kazanan öğrenciler ve bu öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim programları; ikinci olarak,"Kayıt Defterleri"nden,kayıt yaptıran öğrenciler saptanmıştır.Son olarak,"Sınıf Geçme Defterleri"nden, öğrencilerin birinci yıl içinde okudukları derslerden aldıkları sınıf geçme notları elde edilerek,birinci yıl içinde okudukları ders sayısı olan 17'ye bölünmüş,böylece her öğrencinin ortalama başarı notu elde edilmiştir.Toplanan bu veriler,öğrencilere kayıt sırasına göre,birden başlayarak, İstatistik Bölümü için 190'a kadar;Tarih Bölümü için 84'e kadar numara verilmesiyle kodlanarak hazırlanan iki çizelgeye işlenmiştir.Bu veriler,Çizelge 3 ve Çizelge 4'de yer almaktadır.

Öğrencilerin ortalama başarı notları hesaplanırken, okudukları her ders için,aldıkları en son not esas olarak

ÇİZELGE 3

İSTATİSTİK BÖLÜMÜNDEN ÖRNEKLEM GRUBUNA ALINAN

ÖĞRENCİLERİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM

PROGRAMLARI İLE BİRİNCİ YIL SONUNDA

ELDE ETTİKLERİ BAŞARI NOTLARI

Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu	Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu	Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu
01	Tab.Bl.	63	39	Dil-Ed.	10	77	Dil-Ed.	36
02	Mat.	59	40	Tab.Bl.	32	78	Dil-Ed.	51
03	Mat.	45	41	Tek.Li.	19	79	Fen	45
04	Fen	58	42	Fen	61	80	Tab.Bl.	48
05	Tab.Bl.	21	43	Mat.	32	81	Dil-Ed.	10
06	Tab.Bl.	38	44	Tab.Bl.	49	82	Tab.Bl.	45
07	Dil-Ed.	25	45	Mat.	30	83	Fen	47
08	Fen	39	46	Tab.Bl.	37	84	Mat.	38
09	Mat.	45	47	Tic.	52	85	Mat.	35
10	Dil-Ed.	55	48	Mat.	25	86	Tic.	20
11	Tic.	42	49	Fen	41	87	Tab.Bl.	40
12	Fen	39	50	End.Ms.	42	88	Fen	29
13	End.Ms.	46	51	Tab.Bl.	54	89	DDY.	28
14	Tic.	55	52	Dil-Ed.	49	90	Fen	40
15	Tic.	43	53	Tic.	40	91	Ed.	57
16	Dil-Ed.	34	54	End.Ms.	29	92	Tic.	39
17	Mat.	42	55	Fen	37	93	Fen	49
18	Fen	54	56	Fen	50	94	Mat.	58
19	Mat.	59	57	Dil-Ed.	44	95	Fen	44
20	Dil-Ed.	51	58	Fen	37	96	Mat.	20
21	Tab.Bl.	59	59	Fen	53	97	Mat.	35
22	Mat.	13	60	Tab.Bl.	35	98	Fen	32
23	Tab.Bl.	59	61	Mat.	41	99	Fen	32
24	Tab.Bl.	58	62	End.Ms.	27	100	End.Ms.	52
25	Dil-Ed.	34	63	Mat.	24	101	Fen	62
26	Fen	36	64	Tek.Li.	57	102	Tab.Bl.	52
27	Fen	35	65	Mat.	47	103	End.Ms.	55
28	Mat.	57	66	DDY.	36	104	Ed.	37
29	Fen	52	67	Dil-Ed.	30	105	End.Ms.	49
30	Fen	48	68	Fen	53	106	Fen	60
31	Mat.	55	69	Mat.	43	107	Fen	56
32	Fen	58	70	Tab.Bl.	34	108	Fen	33
33	Mat.	44	71	Mat.	22	109	Ed.	46
34	Mat.	57	72	Tic.	38	110	Dil-Ed.	62
35	Dil-Ed.	34	73	Fen	55	111	Fen	62
36	End.Ms.	44	74	Kız.Ms.	30	112	Ast.Hz.	48
37	Dil-Ed.	47	75	Tic.	32	113	Tek.Li.	56
38	Tic.	10	76	Mat.	23	114	Tab.Bl.	44

ÇİZELGE 3 - devam

Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu	Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu	Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu
115	Tab.Bl.	47	141	Mat.	34	167	Dil-Ed.	52
116	Tic.	17	142	Mat.	56	168	Tab.Bl.	51
117	Tab.Bl.	53	143	Fen	38	169	Tab.Bl.	35
118	Dil-Ed.	46	144	Tab.Bl.	50	170	Tek.Li.	52
119	Tab.Bl.	32	145	Tek.Li.	62	171	Fen	35
120	Fen	55	146	Ast.Hz.	46	172	Mat	29
121	Fen	56	147	Fen	38	173	Fen	53
122	Tab.Bl.	44	148	Tek.Li.	41	174	End.Ms.	21
123	Tic.	26	149	Fen	60	175	Mat.	60
124	Fen	53	150	Fen	64	176	Dil-Ed.	58
125	Tic.	48	151	Mat.	56	177	Mat.	44
126	Fen	28	152	Tab.Bl.	52	178	End.Ms.	46
127	Tab.Bl.	41	153	Fen	33	179	Fen	61
128	End.Ms.	42	154	Mat	37	180	Fen	42
129	Tab.Bl.	59	155	Fen	57	181	Fen	52
130	Dil-Ed.	41	156	Mat.	62	182	Ed.	44
131	Fen	50	157	Dil-Ed.	30	183	End.Ms.	43
132	Dil-Ed.	29	158	Fen	58	184	Tab.Bl.	56
133	Mat.	35	159	End.Ms.	43	185	Dil-Ed.	39
134	Dil-Ed.	58	160	Fen	60	186	Fen	39
135	Fen	42	161	Mat.	47	187	Tab.Bl.	49
136	Tab.Bl.	48	162	Mat.	54	188	Tic.	37
137	Dil-Ed.	27	163	Tab.Bl.	43	189	Fen	62
138	Tab.Bl.	40	164	Fen	50	190	Dil-Ed.	48
139	Tab.Bl.	47	165	Mat.	38			
140	Fen	43	166	Dil-Ed.	38			

ÇİZELGE 4

TARİH BÖLÜMÜNDEN ÖRNEKLEM GRUBUNA ALINAN

ÖĞRENCİLERİN GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM

PROGRAMLARI İLE BİRİNCİ YIL SONUNDA

ELDE ETTİKLERİ BAŞARI NOTLARI

Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu	Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu	Kod No	Mez.Ol. Prog.	Baş. Notu
01	Fen	53	29	İm.Ha.	66	57	Fen	79
02	Tic.	39	30	End.Ms.	57	58	Fen	68
03	Fen	65	31	Öğr.Li.	63	59	Dil-Ed.	65
04	Ed.	56	32	Tab.Bl.	70	60	Dil-Ed.	49
05	Fen	55	33	Tar.Ms.	60	61	Tic.	53
06	Fen	67	34	Dil-Ed.	67	62	Ed.	56
07	Ed.	23	35	Dil-Ed.	34	63	Dil-Ed.	64
08	Dil-Ed.	56	36	End.Ms.	68	64	Dil-Ed.	58
09	End.Ms.	59	37	End.Ms.	69	65	Dil-Ed.	69
10	Ed.	67	38	Dil-Ed.	65	66	İm.Ha.	58
11	End.Ms.	71	39	Dil-Ed.	53	67	Dil-Ed.	55
12	İm.Ha.	66	40	Tic.	50	68	Fen	66
13	End.Ms.	64	41	End.Ms.	55	69	Dil-Ed.	66
14	Fen	63	42	End.Ms.	59	70	Dil-Ed.	64
15	Dil-Ed.	62	43	Dil-Ed.	36	71	Dil-Ed.	21
16	Dil-Ed.	61	44	End.Ms.	56	72	Mat.	63
17	Mat.	83	45	End.Ms.	57	73	Dil-Ed.	53
18	Tic.	63	46	Otelci.	59	74	Fen	67
19	İm.Ha.	70	47	DDY.	53	75	Mat.	62
20	Ed.	37	48	End.Ms.	65	76	Dil-Ed.	65
21	Ed.	60	49	Tab.Bl.	56	77	Tab.Bl.	69
22	Kız.Ms.	31	50	Dil-Ed.	65	78	Dil-Ed.	53
23	Tic.	44	51	Mat.	57	79	End.Ms.	69
24	Tic.	51	52	Dil-Ed.	65	80	End.Ms.	75
25	Dil-Ed.	54	53	Dil-Ed.	57	81	Tab.Bl.	65
26	Dil-Ed.	59	54	Ed.	62	82	Dil-Ed.	62
27	Dil-Ed.	65	55	Ed.	74	83	Tic.	57
28	Dil-Ed.	54	56	End.Ms.	59	84	Tab.Bl.	65

alınmıştır.Eğer,bir öğrenci bir dersten yıl sonu sınavına girme hakkını elde edememişse,ara sınavları ortalaması;yıl sonu sınavına girip başarılı olmuşsa,yıl sonu sınavında aldığı not ile ara sınavları ortalamasından hesaplanan sınıf geçme notu esas alınmıştır.Öğrenci yıl sonu sınavında başarılı olamayıp,bütünleme sınavında başarılı olduysa,bütünleme sınavında aldığı not ile ara sınavları ortalamasından elde edilen sınıf geçme notu;bütünleme sınavında da başarılı olamamışsa,bütünleme notu esas alınmıştır³.

Veriler işlenirken,teknik liselerin ve meslek liselerinin ders programları incelendiğinde,görülen genel kültür derslerinin (fen ve sosyal bilimlerle ilgili derslerin) her iki ortaöğretim programında da eşit ağırlıklı olduğu gözlenmiştir.Bu gözönünde tutularak,kullanılan istatistik teknikler sonucunda sağlıklı bulgular elde edilebilmesi için bu iki ortaöğretim programından mezun olan öğrencilerin "Teknik ve Meslekî Ortaöğretim Kurumlarından Mezun Olan Öğrenciler" olarak bir grup altında toplanmasına karar verilmiştir.

³T.C.Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü,"Anadolu Üniversitesi Öğretim ve Sınav Yönetmeliği," Resmî Gazete,18288(21 Ocak 1984),ss.10-13.

İstatistiksel Çözümleme Teknikleri

Verilerin çözümlenmesinde iki tür "Hipotez Testi" tekniği kullanılmıştır. Önce, ikinci ve üçüncü denenceleri test etmek için "Varyans Analizi" yapılmıştır. Varyans Analizi, ikiden çok aritmetik ortalama arasındaki farkın incelenmesi amacı ile kullanılan bir hipotez testidir. Toplanan verilerle yapılan F testleri sonucunda, her iki denence de % 5 anlam seviyesinde kabul edilmiştir. Yani, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik ve Tarih Bölümlerinde, değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin ulaştıkları başarı düzeyleri birbirinden farklıdır.

Daha sonra, ikinci ve üçüncü denencelerin alt denencelerini test etmek için, $n > 30$ olduğunda normal dağılım, $n < 30$ olduğunda ise student dağılımı⁴ esas alınarak "Ortalamalararası Farklar Testi" yapılmıştır. Bu test, iki grubun aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığını incelemek amacıyla kullanılan bir hipotez testidir. Her denenceyi sınamak için ayrı ayrı yapılan testler sonucunda, genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere ve teknik ve meslekî

⁴Nakibe Uzgören, "İstatistik Analizi", (Teksir), (İstanbul:1973), s.323.

ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre İstatistik Bölümünde de Tarih Bölümünde de daha başarılı oldukları,% 5 anlam seviyesinde kabul edilmiştir.Buna karşılık, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerle teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin başarı durumları arasında,her iki bölümde de,% 5 anlam seviyesinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

B Ö L Ü M IV

BULGULAR VE YORUMU

Bu bölümde, araştırmada öne sürülen denencelerin test edilmesiyle elde edilen bulgular ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

Birinci Denence ile İlgili Bulgular

Araştırmanın ilk denencesi, "Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik ve Tarih Bölümlerine gelen öğrencilerin, mezun oldukları ortaöğretim programları birbirinden farklıdır" şeklinde ifade edilmişti.

Bu denenceyi sınamak için, araştırmanın örneklem grubu hakkında ayrıntılı bilgi edinilmiştir. Çizelge 2'de gösterildiği gibi, araştırmanın örneklem grubunu, 1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yıllarında Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümüne kayıt yaptıran ve birinci yıl sonunda sınıf geçme notları elde edilebilen 190 öğrenci ve aynı öğretim yıllarında Tarih Bölümüne kayıt yaptıran ve birinci yıl sonunda sınıf geçme notları elde edilebilen 84 öğrenci, toplam 274 öğrenci oluşturmaktadır.

İstatistik Bölümünden örneklem grubuna alınan 190 öğrencinin 122'sinin genel lise fen kolundan, 30'unun genel lise edebiyat kolundan, 38'inin de teknik ve meslekî orta-

öğretim kurumlarından mezun oldukları "Öğrenci Kayıt Def - terleri" taranarak saptanmıştır. Elde edilen bu verilerden, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bö - lümüne gelen öğrencilerin % 64,21'inin ortaöğretimde fen derslerini, % 15,78'inin sosyal bilimlerle ilgili dersleri, % 20'sinin ise çeşitli teknik ve meslekî dersleri ağırlıklı görerek geldikleri anlaşılmaktadır. Çizelge 5'te bu bilgile - re yer verilmiştir.

ÇİZELGE 5

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
İSTATİSTİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
GELDİKLERİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI

Mezun Olunan Program	Öğrenci Sayısı (n)	%
Genel Lise Fen Kolu	122	64,21
Genel Lise Ed. Kolu	30	15,78
Tek. ve Mes. Ort. Kurumu	38	20
Toplam	190	99,99

Tarih Bölümünden örneklem grubuna alınan 84 öğrenci - nin ise 18'inin genel lise fen kolundan, 36'sının genel lise edebiyat kolundan, 30'unun da teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun oldukları yine "Öğrenci Kayıt Defterle -

ri" taranarak saptanmıştır.Çizelge 6'da görüldüğü gibi, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümüne gelen öğrencilerin % 42,85' inin ortaöğretimde sosyal bilimlerle ilgili dersleri ağırlıklı,% 21,43' ünün fen derslerini ağırlıklı görerek geldikleri;% 35,71' inin ise çeşitli teknik ve meslekî dersleri ağırlıklı görerek geldikleri anlaşılmaktadır.

ÇİZELGE 6

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELDİKLERİ
ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI

Mezun Olunan Program	Öğrenci Sayısı (n)	%
Genel Lise Fen Kolu	18	21,43
Genel Lise Ed. Kolu	36	42,85
Tek. ve Mes. Ort. Kurumu	30	35,71
Toplam	84	99,99

Birinci Denence ile İlgili Bulguların Yorumu

Birinci denencenin sınanması sonucunda elde edilen bulgular ile EK D ve EK E'de verilen İstatistik ve Tarih Bölümleri birinci sınıf haftalık ders dağıtım çizelgeleri gözönünde bulundurulduğunda, fen ağırlıklı derslerin okutuldu-

ğu İstatistik Bölümüne gelen öğrencilerin % 64,21' inin ortaöğretimde fen ağırlıklı dersler görerek gelmelerine rağmen, sosyal ağırlıklı derslerin okutulduğu Tarih Bölümüne gelen öğrencilerin ancak % 42,85'inin ortaöğretimde sosyal bilimlerle ilgili dersleri ağırlıklı görerek geldikleri saptanmıştır. Buradan, İstatistik Bölümüne gelen öğrencilerin, Tarih Bölümüne gelen öğrencilere göre, mezun oldukları ortaöğretim programlarına daha uygun yükseköğretim programları seçtikleri, kısacası, okumak istedikleri yükseköğretim programını seçerken daha bilinçli davrandıkları sonucuna varılabilir.

Bunun yanısıra, Çizelge 5 ve Çizelge 6 incelendiğinde, İstatistik Bölümüne gelen öğrencilerin beşte birinin, Tarih Bölümüne gelen öğrencilerin ise üçte birinden fazlasının teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından geldikleri görülmektedir. Bunun, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin Tarih Bölümüne, İstatistik Bölümünden daha fazla ilgi duymalarının ve Tarih Bölümünde daha başarılı olabileceklerini sanmalarının sonucu olduğu düşünülmektedir.

İkinci Denence ile İlgili Bulgular

Araştırmanın ikinci denencesi "değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde ulaştıkları başarı düzeyleri birbirinden farklıdır" şeklinde idi.

Bu denenceyi test edebilmek için, önce Çizelge 3 ve EK B'de yer alan bilgilerden yararlanarak, İstatistik Bölümünden örneklem grubuna alınan 190 öğrencinin, fakültede birinci yıl sonunda ulaştıkları başarı düzeyleri saptanmıştır.

ÇİZELGE 7

İSTATİSTİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELDİKLERİ
ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARINA GÖRE
ARİTMETİK ORTALAMALARI

Mezun Olunan Program	Aritmetik Ortalama Sembol	Ortalama Sayı	Öğrenci Sayısı Sembol	Sayı
Genel Lise Fen Kolu	\bar{X}_F	45,42	n_F	122
Genel Lise Ed. Kolu	\bar{X}_E	40,73	n_E	30
Tek. ve Mes. Ort.Ku.	\bar{X}_{TM}	39,81	n_{TM}	38
Toplam	\bar{X}_I	43,56	n_I	190

Bu verilerle, Çizelge 7'de de görüldüğü gibi, genel lise fen kolundan mezun olan 122 öğrencinin notlarının aritmetik ortalaması 45,42 ($\bar{X}_F:45,42$); genel lise edebiyat kolundan me-

zun olan 30 öğrencinin notlarının aritmetik ortalaması 40,73 ($\bar{X}_E:40,73$); teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarından mezun olan 38 öğrencinin notlarının aritmetik ortalaması ise 39,81 ($\bar{X}_{TM}:39,81$) olarak hesaplanmıştır.

Daha sonra, bu verilere göre, "ortalama notlar arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "ortalama notlar arasında anlamlı bir fark vardır" şeklinde iki hipotez* geliştirilmiştir. F Tablosundan, % 5 anlam seviyesi ve $V_1:2$; $V_2:187$ serbestlik dereceleri için kritik değer 3,06 olarak bulunmuştur. EK I'da yer alan formüllerle Çizelge 7'de bulunan verilerden yararlanarak yapılan varyans analizi sonucunda, Çizelge 8'de de görüldüğü gibi, F değeri 4,28 olarak hesaplanmıştır. Bu değer,

ÇİZELGE 8

İSTATİSTİK BÖLÜMÜ İÇİN YAPILAN VARYANS ANALİZİ

Değiş.Kay.	Sap.Kare. Toplamı	Sarb.Der.	Vary.Tah.	F Değerleri	
				F _{Tab.}	F _{Hes.}
Sütun.Ara.	1197,33	2	598,66	3,06	4,28
Sütun.İçi.	26125,75	187	139,70		
Toplam	27323,08	189			

$\alpha: 0,05$

F Tablosundan bulunan kritik değerden büyük olduğundan ($F_{Tab}: 3,06 < F_{Hes}: 4,28$), "ortalama notlar arasında anlamlı bir

*Araştırmanın bu sayfasından itibaren "hipotez" sözcüğü "istatistiksel denence" anlamında kullanılmıştır.

fark vardır" hipotezi kabul edilmiştir.Yani,ortaöğretimdeki değişik programlardan gelen öğrencilerin,Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümündeki başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır.

Daha sonra,ikinci denencenin alt denencelerini test ederek,Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde hangi ortaöğretim programından mezun olan öğrencilerin daha başarılı olabildiğini saptamak amacıyla,tek yönlü üç ayrı "Ortalamalararası Farklar Testi" yapılmıştır.

İkinci denencenin ilk alt denencesi "genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler,genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre,İstatistik Bölümünde daha başarılıdır" şeklinde ifade edilmişti.

Bu alt denenceyi test etmek için "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları ile genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları,genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" şeklinde iki hipotez geliştirilmiştir.Çizelge 9'da yer alan verilerden yararlanarak yapılan "Ortalamalararası Farklar Testi" sonucunda z değeri 1,83

ÇİZELGE 9

İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU VE GENEL
LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN
ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI
ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ

Arit. Ort. Semb. Sayı	Stan. Sap. Semb. Sayı	Öğr. Sayı. Semb. Sayı	z Değerleri $z_{Tab.}$ $z_{Hes.}$	
\bar{X}_F 45,42	S_F 11,24	n_F 122	1,64	1,83
\bar{X}_E 40,73	S_E 12,86	n_E 30		

α : 0,05

olarak hesaplanmıştır. Bu değer, normal eğri tablosundan, % 5 anlam seviyesinde bulunan 1,64 kritik değerinden büyük olduğu için ($z_{Tablo}: 1,64 < z_{Hesap}: 1,83$), "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" hipotezi kabul edilmiştir. Yani, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde, genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre daha başarılıdırlar.

İkinci denencenin ikinci alt denencesi "genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve meslekî orta-öğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, İstatis-

tik Bölümünde daha başarılıdır" şeklinde ifade edilmişti.

Bu alt denenceyi test etmek için de "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları ile teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notları arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" şeklinde iki hipotez geliştirilmiştir. Çizelge 10'da yer

ÇİZELGE 10

İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU İLE
TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN
GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ
KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI
FARKLAR TESTİ

Arit. Ort. Semb. Sayı	Stan. Sap. Semb. Sayı	Öğr. Sayı. Semb. Sayı	z Değerleri z _{Tab.} z _{Hes.}	
\bar{X}_F 45,42	S_F 11,24	n_F 122	1,64	2,51
\bar{X}_{TM} 39,81	S_{TM} 12,28	n_{TM} 38		

α : 0,05

alan veriler kullanılarak yapılan "Ortalamalararası Farklar Testi" sonucunda, z değeri 2,51 olarak hesaplanmıştır. Bu de-

ğer, normal eğri tablosundan, % 5 anlam seviyesinde bulunan 1,64 kritik değerinden büyük olduğu için ($z_{\text{Tablo}}:1,64 < z_{\text{Hesap}}:2,51$), "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" hipotezinin kabul edilmesi gerekir. Yani, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde, genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre de daha başarılıdırlar.

İkinci denencenin üçüncü alt denencesi ise "genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, İstatistik Bölümünde daha başarılıdır" şeklinde idi.

Bu alt denenceyi test etmek için de "genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları ile teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notları arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" şeklinde iki hipotez oluşturulmuştur. Çizelge 11'de

ÇİZELGE 11

İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE GENEL LİSE EDEBİYAT KOLU İLE

TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN

GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ

KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI

FARKLAR TESTİ

Arit. Ort. Semb. Sayı	Stan. Sap. Semb. Sayı	Öğr. Sayı. Semb. Sayı	z Değerleri $z_{Tab.}$ $z_{Hes.}$	
\bar{X}_E 40,73	S_E 12,86	n_E 30	1,64	0,29
\bar{X}_{TM} 39,81	S_{TM} 12,28	n_{TM} 38		

 α : 0,05

yer alan bilgilerden yararlanılarak yapılan "Ortalamalararası Farklar Testi" sonucunda, z değeri 0,29 olarak hesaplanmıştır. Normal eğri tablosundan, % 5 anlam seviyesi için 1,64 olarak bulunan kritik değer, hesaplanan z değerinden büyük olduğu için ($z_{Tablo}: 1,64 > z_{Hesap}: 0,29$), "genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları ile teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notları arasında, anlamlı bir fark yoktur" hipotezi kabul edilmiştir. Yani, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin, teknik ve meslekî ortaöğ -

retim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre daha başarılı olmadıkları saptanmıştır.

İkinci Denence İle İlgili Bulguların Yorumu

Yapılan "Varyans Analizi" sonucu, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde, değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin, birinci yıl sonunda ulaştıkları başarı düzeyleri arasında, % 5 anlam seviyesinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Değişik ortaöğretim programlarının herbirinde farklı dersler ağırlıklı olarak okutulduğu için, bu beklenen bir sonuçtur. Örneğin, genel lise fen kolunda, son sınıfta yedi saat (modern fen programı uygulandığında sekiz saat) matematik dersi okutulmaktayken, diğer ortaöğretim programlarının son sınıflarında matematik dersine hiç yer verilmemektedir. EK F, EK G ve EK H'de genel liseler ile teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarının haftalık ders dağıtım çizelgeleri verilmiştir.

Daha sonra yapılan "Ortalamalararası Farklar Testleri" sonucunda, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde öğrenim gören öğrenciler arasında, genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin, birinci yıl sonunda, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerle teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan

öğrencilere göre daha başarılı oldukları gözlenmiştir. İstatistik Bölümünde, birinci yılda okutulan derslerin % 54,23'ünün matematik ağırlıklı olduğu gözönünde tutulursa, genel lise fen kolundan gelen öğrencilerin, diğer ortaöğretim programlarından gelen öğrencilere göre daha başarılı olmaları doğaldır. Zira, genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin, ortaöğretimde haftalık ders saatlerinin % 17,39'u matematik dersine ayrılmaktayken, genel lise edebiyat kolunda haftalık ders saatlerinin % 8,69'u, teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarında ise ortalama olarak % 8,41'i matematik dersine ayrılmaktadır.

Öte yandan, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerle teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin, İstatistik Bölümünde, birinci yıl sonunda ulaştıkları başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yukarıda belirtildiği gibi, genel lise edebiyat kolunda haftalık ders saatlerinin % 8,69'unun, teknik ve mesleki ortaöğretim kurumlarında ise ortalama olarak % 8,41'inin matematik dersine ayrıldığı düşünülürse, bu ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilerin, İstatistik Bölümünde ulaştıkları başarı düzeyleri arasında bir fark bulunamaması doğaldır. Buradan, öğrencilerin ortaöğretim

programlarında gördükleri derslerin, yükseköğretimde ulaştıkları başarı düzeylerine etkisi olduğu düşüncesi doğrulanmaktadır.

Üçüncü Denence İle İlgili Bulgular

Araştırmanın üçüncü denencesi "değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde ulaştıkları başarı düzeyleri birbirinden farklıdır" şeklinde idi.

Bu denenceyi test edebilmek için, önce Çizelge 4 ve EK C'de yer alan bilgilerden yararlanılarak, Tarih Bölümünden örneklem grubuna seçilen 84 öğrencinin fakültede birinci yıl sonunda ulaştıkları başarı düzeyleri saptanmıştır. Bu verilere göre, Çizelge 12'de de görüldüğü gibi, genel lise

ÇİZELGE 12

TARİH BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELDİKLERİ

ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARINA GÖRE

ARİTMETİK ORTALAMALARI

Mezun Olunan Program	Aritmetik Ortalama Sembol	Ortalama Sayı	Öğrenci Sayısı Sembol	Sayı
Genel Lise Fen Kolu	\bar{X}_F	65,16	n_F	18
Genel Lise Ed. Kolu	\bar{X}_E	56,44	n_E	36
Tek. ve Mes. Ort. Ku.	\bar{X}_{TM}	58,86	n_{TM}	30
Toplam	\bar{X}_T	59,17	n_T	84

fen kolundan mezun olan 18 öğrencinin notlarının aritmetik ortalaması 65,16 ($\bar{X}_F:65,16$);genel lise edebiyat kolundan mezun olan 36 öğrencinin notlarının aritmetik ortalaması 56,44 ($\bar{X}_E:56,44$);teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan 30 öğrencinin notlarının aritmetik ortalaması ise 58,86 ($\bar{X}_{TM}:58,86$) olarak hesaplanmıştır.

Daha sonra,bu verilere göre,"ortalama notlar arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "ortalama notlar arasında anlamlı bir fark vardır" şeklinde iki hipotez geliştirilmiştir.F Tablosundan,% 5 anlam seviyesi ve $V_1:2$; $V_2:81$ serbestlik dereceleri için kritik değer 3,1 olarak bulunmuştur. EK I'da yer alan formüllerle,Çizelge 12'de bulunan verilerden yararlanılarak yapılan varyans analizi sonucunda,Çizelge 13'de görüldüğü gibi,F değeri 4,17 olarak hesaplanmıştır.

ÇİZELGE 13

TARİH BÖLÜMÜ İÇİN YAPILAN VARYANS ANALİZİ

Değiş.Kay.	Sap.Kare. Toplamı	Serb.Der.	Vary.Tah.	F Değerleri	
				F _{Tab.}	F _{Hes.}
Sütun.Ara.	917,45	2	458,72	3,1	4,17
Sütun.İçi.	8891,14	81	109,76		
Toplam	9808,59	83			

$\alpha: 0,05$

Bu değer,F Tablosundan bulunan kritik değerden büyük olduğu

için ($F_{Tablo:3,1} < F_{Hesap:4,17}$), "ortalama notlar arasında anlamlı bir fark vardır" hipotezi, yani, ortaöğretimdeki değişik programlardan gelen öğrencilerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümündeki başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu kabul edilmiştir.

Daha sonra, üçüncü denencenin alt denencelerini test ederek, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde, hangi ortaöğretim programından mezun olan öğrencilerin daha başarılı olabildiğini saptamak amacıyla, tek yönlü üç ayrı "Ortalamalararası Farklar Testi" yapılmıştır.

Üçüncü denencenin ilk alt denencesi "genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılıdır" şeklinde ifade edilmişti.

Bu denenceyi test etmek için "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları ile genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" şeklinde iki hipotez geliştirilmiştir. Çizelge 14'de yer alan verilerden yararlanılarak yapılan "Orta-

lamalararası Farklar Testi" sonucunda, t değeri 3,01 olarak

ÇİZELGE 14

TARİH BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU İLE GENEL
LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN
ORTALAMA NOTLARININ KARŞILAŞTIRILDIĞI
ORTALAMALARARASI FARKLAR TESTİ

Arit. Ort. Semb. Sayı	Stan.Sap. Semb.Sayı	Öğr. Sayı. Semb. Sayı	t Değerleri $t_{Tab.}$ $t_{Hes.}$
\bar{X}_F 65,16	S_F 7,60	n_F 18	1,64 3,01
\bar{X}_E 56,44	S_E 12,24	n_E 36	

α : 0,05

hesaplanmıştır. Bu değer, t Tablosundan, % 5 anlam seviyesi için bulunan 1,64 kritik değerinden büyük olduğu için ($t_{Tab.}$: 1,64 $\leftarrow t_{Hesap}$: 3,01), "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" hipotezi kabul edilmiştir. Yani, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde, genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre daha başarılıdırlar.

Üçüncü denencenin ikinci alt denencesi "genel lise fen kolundan mezun olan öğrenciler, teknik ve meslekî orta-

öğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere göre, Tarih Bölümünde daha başarılıdır" şeklinde ifade edilmişti.

Bu alt denenceyi test etmek için "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları ile teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notları arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" şeklinde iki hipotez oluşturulmuştur. Çizelge 15'de yer alan

ÇİZELGE 15

TARİH BÖLÜMÜNE GENEL LİSE FEN KOLU İLE TEKNİK VE
MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN GELEN
ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ
KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI
FARKLAR TESTİ

Arit. Ort. Semb. Sayı	Stan. Sap. Semb. Sayı	Öğr. Sayı. Semb. Sayı	t Değerleri $t_{Tab.}$ $t_{Hes.}$
\bar{X}_F 65,16	S_F 7,60	n_F 18	1,64 2,49
\bar{X}_{TM} 58,86	S_{TM} 9,57	n_{TM} 30	

α : 0,05

veriler kullanılarak yapılan "Ortalamalararası Farklar Tes-

ti" sonucunda t değeri 2,49 olarak hesaplanmıştır.Bu değer, t Tablosundan,% 5 anlam seviyesinde bulunan 1,64 kritik değerinden büyük olduğu için ($t_{\text{Tablo}}:1,64 < t_{\text{Hesap}}:2,49$),"genel lise fen kolundan mezun olan oğrencilerin ortalama notları,teknik ve meslekî ortaoğretim kurumlarından mezun olan oğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" hipotezinin kabul edilmesi gerekir.Yani,Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde,genel lise fen kolundan mezun olan oğrenciler,teknik ve meslekî ortaoğretim kurumlarından mezun olan oğrencilere göre daha başarılıdırlar.

nc denencenin son alt denencesi ise "teknik ve meslekî ortaoğretim kurumlarından mezun olan oğrenciler,genel lise edebiyat kolundan mezun olan oğrencilere göre,Tarih Bölümünde daha başarılıdır" Şeklinde ifade edilmişti.

Bu alt denenceyi test etmek için de "teknik ve meslekî ortaoğretim kurumlarından mezun olan oğrencilerin ortalama notları ile genel lise edebiyat kolundan mezun olan oğrencilerin ortalama notları arasında anlamlı bir fark yoktur" ve "teknik ve meslekî ortaoğretim kurumlarından mezun olan oğrencilerin ortalama notları,genel lise edebiyat kolundan mezun olan oğrencilerin ortalama notlarından daha büyüktür" Şeklinde iki hipotez geliştirilmiştir.izelge 16'da

yer alan bilgilerden yararlanılarak yapılan "Ortalamalar - arası Farklar Testi" sonucunda, t değeri 0,97 olarak hesap-

ÇİZELGE 16

TARİH BÖLÜMÜNE TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM
KURUMLARI İLE GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN
GELEN ÖĞRENCİLERİN ORTALAMA NOTLARININ
KARŞILAŞTIRILDIĞI ORTALAMALARARASI

FARKLAR TESTİ

Arit. Ort. Semb. Sayı	Stan. Sap. Semb. Sayı	Öğr. Sayı. Semb. Sayı	t Değerleri $t_{Tab.}$ $t_{Hes.}$
\bar{X}_{TM} 58,86	S_{TM} 9,57	n_{TM} 30	1,64 0,97
\bar{X}_E 56,44	S_E 12,24	n_E 36	

α : 0,05

lanmıştır. % 5 anlam seviyesinde, t Tablosundan 1,64 olarak bulunan kritik değer, hesaplanan t değerinden büyük olduğu için ($t_{Tablo}:1,64 > t_{Hesap}:0,97$), "teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortalama notları ile genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ortalama notları arasında anlamlı bir fark yoktur" hipotezi kabul edilmiştir. Yani, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin, genel lise edebiyat kolun-

dan mezun olan öğrencilere göre daha başarılı olmadığı gözlenmiştir.

Üçüncü Denence İle İlgili Bulguların Yorumu

Yapılan "Varyans Analizi" sonucunda, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde, değişik ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilerin, birinci yıl sonunda ulaştıkları başarı düzeyleri arasında, % 5 anlam seviyesinde, anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılmıştır. Sosyal bilimlerle ilgili derslere, her ortaöğretim programında değişik ağırlıklarda yer verildiği dikkate alındığında, öğrencilerin Tarih Bölümünde, birinci yıl sonunda ulaştıkları başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunması beklentiye uygundur. Zira, sosyal bilimlerle ilgili derslere, genel lise edebiyat kolunda, haftalık ders saatlerinin % 46'sı, genel lise fen kolunda % 29'u, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarında ise % 38'i ayrılmaktadır.

Daha sonra yapılan "Ortalamalararası Farklar Testleri" sonucunda, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde öğrenim gören öğrenciler arasında, genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin, birinci yıl sonunda, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerle teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere

göre daha başarılı oldukları saptanmıştır.Ortaöğretimde, sosyal bilimlerle ilgili dersleri en az gören genel lise fen kolundan gelen öğrencilerin,Tarih Bölümünde,diğer ortaöğretim programlarından gelen öğrencilere,göre daha başarılı olmaları anlamlıdır.Genel lise fen kolundan gelen öğrencilerin,genellikle,yükseköğretimde fen bilimleri ile ilgili bölümleri seçmeleri beklenirken,genel lise fen kolundan mezun olarak Tarih Bölümüne gelen bu öğrencilerin,bu bölüme ve bu bölümde okutulan derslere karşı ilgi duydukları,bu nedenle de daha başarılı oldukları düşünülebilir.Bunun yanı sıra,ortaöğretimde başarılı öğrenciler fen koluna ayrılmaktadır.Ortaöğretim kurumlarında diğer öğrencilere göre daha başarılı olan öğrencilerin,bu başarılarını yükseköğretimde de devam ettirmeleri doğaldır.

Tarih Bölümünde,ortaöğretimde sosyal bilimlerle ilgili dersleri ağırlıklı olarak gören öğrencilerin daha başarılı olabileceği düşünülmekteydi.Genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin,ortaöğretimde,diğer ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilere göre,sosyal bilimlerle ilgili dersleri daha fazla görmelerine rağmen,başarılı olamamaları düşündürücüdür.Bu sonuç,ilk anda,genel lise edebiyat kolundan mezun olarak Anadolu Üniversitesi Fen-Edebi-

yat Fakültesi Tarih Bölümüne gelen öğrencilerin, bu yükseköğretim programına ilgi duymadıklarını düşündürmektedir. Bunun yanı sıra, genel liselerde fen ve edebiyat kollarına, öğrenciler lise birinci sınıftaki başarı durumlarına göre ayrılmaktadırlar. Başarılı öğrenciler fen kolu, başarılı olmayanlar edebiyat kolu programlarını takip etmektedirler. Ortaöğretimde diğer öğrencilere göre daha başarısız olan öğrencilerin, yükseköğretimde de yeterince başarılı olamamaları doğaldır.

Çizelge 14 ve Çizelge 16 incelendiğinde, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin, Tarih Bölümünde, en düşük aritmetik ortalamaya ve en yüksek standart sapmaya sahip olduğu görülmektedir. Standart sapmanın, diğer gruplara göre yüksek olması, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrenciler arasında, Tarih Bölümünde, birinci yıl sonunda, yüksek notlar alan öğrenciler olduğu gibi, çok düşük notlar alan öğrencilerin de bulunduğu, yani grubun homojen bir grup olmadığına işaretidir. Bu ise, genel lise edebiyat kolundan gelen öğrenciler arasında, bu programa ilgi duyan öğrenciler olduğu gibi, bu programa hiç ilgi duymayan ve tesadüfen bu programa kaydolan öğrenciler bulunduğunu düşündürmektedir. İlgi duyan öğrencilerin, isteyerek çalıştıkları

için daha başarılı olmaları, ilgi duymayanların ise, çalışmak istemediklerinden başarılı olamamaları normaldir.

Öte yandan, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler, ortaöğretimde sosyal bilimlerle ilgili dersleri, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilere göre daha az görmelerine rağmen, bu iki ortaöğretim programından mezun olan öğrencilerin, Tarih bölümünde ulaştıkları başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamaması ilginçtir. Teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler, ortaöğretimde yönelttikleri alanlarla ilgili bir yükseköğretim programı yerine, Tarih Bölümünü seçtiklerine göre, bu bölüme ve bu bölümdeki derslere karşı ilgi duymaktadırlar. Öğrenciler, ilgi duydukları bir alanda daha başarılı olabileceklerinden, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerle genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin, Tarih Bölümünde ulaştıkları başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamaması doğaldır.

B Ö L Ü M V

ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma kısaca özetlendikten sonra, araştırma sonunda, elde edilen yargılar, uygulamacılar ve araştırmacılar için önemli görülen bazı öneriler üzerinde durulacaktır.

Ö z e t

Yükseköğrenim gören öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim programları ile yükseköğretimdeki başarı dereceleri arasındaki ilişkilerin incelenmek istendiği bu araştırmanın amacı, değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde ulaştıkları başarı düzeylerinin birbirinden farklı olup olmadığını saptamaktır.

Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinin tüm öğrencileri bu araştırmanın evrenini; 1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yıllarında İstatistik ve Tarih Bölümlerine kayıt yaptıran ve birinci yıl sonunda sınıf geçme notları elde edilebilen 274 öğrenci ise örneklem grubunu oluşturmaktadır. Fakültedeki öğrenci kayıtları (üniversitelerarası seçme ve yerleştirme sınavı kazanan adaylar listeleri, kayıt defterleri ve sınıf geçme defterleri) taranarak elde edilen veri-

lerin istatistiksel çözümlenmesinde "Varyans Analizi" ve "Ortalamalararası Farklar Testi" kullanılmıştır.

Araştırmanın amacına bağlı olarak test edilen deneyler sonunda şu bulgular elde edilmiştir:

1.Örneklem grubunu oluşturan 274 öğrencinin 190'ı İstatistik Bölümü,84'ü ise Tarih Bölümünden örneklem grubuna alınmıştır.İstatistik Bölümünden örneklem grubuna alınan öğrencilerin % 64,21'i genel lise fen kolundan,% 15,78'i genel lise edebiyat kolundan ve % 20'si ise teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından;Tarih Bölümünden örneklem grubuna alınan öğrencilerin ise % 42,85'i genel lise edebiyat kolundan,% 21,43'ü genel lise fen kolundan ve % 38,71'i ise teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından gelmektedirler;

2.Değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin,Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde ulaştıkları başarı düzeyleri birbirinden farklı;genel lise fen kolundan gelen öğrenciler ise,genel lise edebiyat kolundan gelen öğrencilere ve teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından gelen öğrencilere göre,İstatistik Bölümünde daha başarılıdırlar;

3.Değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrenci-

lerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde ulaştıkları başarı düzeyleri de birbirinden farklı; genel lise fen kolundan gelen öğrenciler, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından gelen öğrencilere ve genel lise edebiyat kolundan gelen öğrencilere göre, Tarih Bölümünde de daha başarılıdırlar.

Yargılar

Değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinde ulaştıkları başarı düzeylerini incelemek amacı ile gerçekleştirilen bu araştırma sonunda şu yargılara varılmıştır;

1.1983-1984 ve 1984-1985 öğretim yıllarında, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik ve Tarih Bölümlerine kayıt yaptıran ve birinci yıl sonunda sınıf geçme notları elde edilebilen 274 öğrenci, bu araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 190'ı İstatistik Bölümünden, 84'ü ise Tarih Bölümünden örneklem grubuna alınmıştır. İstatistik Bölümünden örneklem grubuna alınan öğrencilerin % 64,21'i genel lise fen kolundan, % 15,78'i genel lise edebiyat kolundan ve % 20'si ise teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından gelmekte; Tarih Bölümünden örneklem grubuna alınan öğrencilerin ise % 42,85'i genel lise

edebiyat kolundan,% 21,43'ü genel lise fen kolundan,%38,71'i ise teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından gelmektedir. İstatistik Bölümüne gelen öğrencilerin % 79,99'u,Tarih Bölümüne gelen öğrencilerin ise % 64,28'i genel liselerden gelmektedir.Bu,teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin,Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Sınavında,genel liselerden mezun olan öğrenciler kadar başarılı olamadığını veya bu iki yükseköğretim programını tercih etmedikleri kanısını uyandırmaktadır.

Ayrıca,İstatistik Bölümüne gelen öğrencilerin %64,28'inin ortaöğretimde fen derslerini ağırlıklı görerek gelmelerine rağmen;Tarih Bölümüne gelen öğrencilerin % 42,85'inin ortaöğretimde sosyal bilimlerle ilgili dersleri ağırlıklı görerek gelmeleri,İstatistik Bölümüne gelen öğrencilerin,Tarih Bölümüne gelen öğrencilere göre,yükseköğretim programlarını seçerken daha bilinçli davrandıklarını düşündürmektedir;

2.Değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin,Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde ulaştıkları başarı düzeylerinin birbirinden farklı olup olmadığını incelemek amacıyla önce "Varyans Analizi" yapılmış,daha sonra tek yönlü üç tane "Ortalamalarara-

sı Farklar Testi" yapılmıştır. Bunların sonucunda değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümünde ulaştıkları başarı düzeylerinin farklı olduğu; genel lise fen kolundan gelen öğrencilerin ise, diğer ortaöğretim programlarından gelen öğrencilere göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Ortaöğretimde fen derslerini ağırlıklı görerek gelen öğrencilerin, İstatistik Bölümünde, sosyal dersleri veya çeşitli teknik ve meslek derslerini ağırlıklı görerek gelen öğrencilere göre daha başarılı olmaları doğaldır;

3. Değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde ulaştıkları başarı düzeylerinin birbirinden farklı olup olmadığını incelemek amacıyla da önce "Varyans Analizi", daha sonra da tek yönlü üç tane "Ortalamalararası Farklar Testi" yapılmıştır. Değişik ortaöğretim programlarından gelen öğrencilerin, Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde ulaştıkları başarı düzeylerinin birbirinden farklı olduğu, genel lise fen kolundan gelen öğrencilerin, bu bölümde de, diğer ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilere göre daha başarılı olduğu sonucuna varılmıştır. Oysa, genel lise edebiyat kolundan gelen öğrencilerin

Tarih Bölümünde,diğer ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilere göre daha başarılı olmaları beklenmekte idi.

Öneriler

Bu araştırma sonunda,elde edilen bulgular ve varılan yargılar gözönünde bulundurularak,uygulamacılar ve araştırmacılar için şu öneriler geliştirilebilir:

Uygulamacılar İçin Öneriler

1.Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Sınavının ikinci basamağına girmeye hak kazanan öğrencilere gönderilen "kılavuz kitap"ta,yükseköğretim programları hakkında öğretim süresi,puan türü,bir önceki yıla ait yüzdelik sırası ve alınacak öğrenci sayısı,... gibi bilgilere yer verildiği gözlenmiştir.Araştırma sonunda elde edilen bulgular ve yorumlar dikkate alındığında,bu kitapta,yükseköğretim programları hakkında daha geniş açıklamalara da (örneğin ağırlıklı okutulan dersler) yer verilmelidir;

2.Birinci denence sonunda elde edilen bulgular ve yorumlar dikkate alındığında,öğrencilerin,yükseköğretim programlarını seçerken,genellikle,ortaöğretimde ağırlıklı olarak gördükleri dersleri dikkate almadıkları sonucuna varılabilir.Bu nedenle,ortaöğretimden yükseköğretime geçişte,

öğrencilerin ortaöğretimde edindikleri bilgiler gözönünde bulundurulurken, gerek anne-babalar, gerekse rehber öğretmenler tarafından öğrencilere yeterli bir rehberlik yapılmalıdır;

3. İkinci ve üçüncü denencelerin sonunda elde edilen bulgulara göre, genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin, İstatistik Bölümünde de, Tarih Bölümünde de, diğer ortaöğretim programlarından mezun olan öğrencilere göre daha başarılı oldukları; bunun yanısıra, genel lise edebiyat kolundan mezun olan öğrencilerin ise, her iki bölümde de, yeterince başarılı olamadıkları gözlenmiştir. Ayrıca, genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin, ortaöğretimde fen derslerini ağırlıklı görerek gelmelerine rağmen, matematik ağırlıklı derslerin okutulduğu İstatistik Bölümünde, sosyal ağırlıklı derslerin okutulduğu Tarih Bölümünde ulaştıklarından daha düşük bir başarı düzeyine ulaştıkları görülmüştür. Bu nedenle, ortaöğretim programları gözden geçirilmeli ve geliştirilmelidir;

4. Teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler, İstatistik Bölümüne gelen öğrencilerin beşte birini, Tarih Bölümüne gelen öğrencilerin ise üçte birinden fazlasını oluşturmaktadır. Amaçları gözönünde bulundurul-

duğunda, bu ortaöğretim programlarında istenen amaçlara ulaşamadığı görülmektedir. Bu nedenle de, bu programlardan mezun olan öğrencilerin, ortaöğretimde edindikleri bilgi ve beceriler dikkate alınarak onlara iş imkanları ve kendi alanlarında yükselme imkanları sağlanmalıdır;

5. Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Sınavının ikinci basamağına girmeye hak kazanan öğrencilere gönderilen "kılavuz kitap" incelendiğinde, teknik ve meslekî ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin, ÖYS puanları hesaplanırken, ortaöğretimde yönelttikleri alanlarla ilgili bir yükseköğretim programını tercih ettiklerinde, ortaöğretim başarı puanlarının 0,7 yerine 0,9 ile çarpıldığı öğrenilmiştir. Bu ortaöğretim kurumlarının öğretim programları ve öğretim koşulları gözönünde bulundurularak, bu kurumlardan mezun olan öğrencilerin kendi alanlarındaki yükseköğretim programlarını tercih etmeleri için daha fazla özendirici kolaylıklar sağlanmalıdır.

Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Öğrencilerin okumak istedikleri yükseköğretim programlarını seçerken neleri dikkate alarak ve hangi etkenler altında tercih yaptıkları araştırılmalıdır;

2. Araştırma sonunda, genel lise edebiyat kolundan me-

zun olan öğrencilerin,örneklem grubuna alınan her iki bölümde de başarısız olması,genel lise fen kolundan mezun olan öğrencilerin ise Tarih Bölümünde,İstatistik Bölümünde ulaştıkları başarı düzeyinden daha yüksek başarı düzeyine ulaşmaları düşündürücüdür.Bunun nedenlerini inceleyen araştırmalar yapılmalıdır;

3.Endüstri alanında çalışacak teknik görevlileri yetiştirme amacıyla olan teknik liseler ile öğrencileri belli bir meslek için yetiştiren meslek liselerinden mezun olanların,yükseköğrenim görmek istemeleri,bu kurumların öğretim programları ile bu kurumlardan mezun olanlara sağlanan iş imkanlarını inceleyen araştırmalar yapılmasını gerektirmektedir.

E K L E R

<u>EK</u>	<u>Sayfa</u>
A. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜ- SÜNDEN ALINAN İZİN BELGESİ	70
B. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE 1983-1984 VE 1984-1985 ÖĞRETİM YILLARINDA KAYIT YAPTIRAN VE BİRİNCİ YIL SONUNDA SINIF GEÇME NOTLARI ELDE EDİLEN ÖĞRENCİLERİN MEZUN OLDUKLARI ORTAÖĞRETİM PROG- RAMLARINA GÖRE LİSTELERİ	71
1.GENEL LİSE FEN KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİ- LER	71
2.GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞ- RENCİLER	72
3.TEKNIK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLER	72
C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ TARİH BÖLÜMÜNE 1983-1984 VE 1984-1985 ÖĞRETİM YILLARINDA KAYIT YAPTIRAN VE BİRİNCİ YIL SO- NUNDA SINIF GEÇME NOTLARI ELDE EDİLEN ÖĞREN- CİLERİN MEZUN OLDUKLARI ORTAÖĞRETİM PROGRAM- LARINA GÖRE LİSTELERİ	73
1.GENEL LİSE FEN KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİ- LER	73
2.GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞ- RENCİLER	73
3.TEKNIK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLER	74
D. İSTATİSTİK BÖLÜMÜ BİRİNCİ YIL HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ	75
E. TARİH BÖLÜMÜ BİRİNCİ YIL HAFTALIK DERS DAĞI- TIM ÇİZELGESİ	76

<u>EK</u>	<u>Sayfa</u>
F. GENEL LİSE HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ	77
1.KLASİK FEN PROGRAMI	77
2.MODERN FEN PROGRAMI	78
G. MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARI HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ	79
1.TİCARET LİSESİ	79
2.İMAM-HATİP LİSESİ	81
H. TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ	82
1.KIZ MESLEK LİSESİ UYGULAMALI RESİM BÖLÜMÜ ...	82
2.ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ AĞAÇ İŞLERİ BÖLÜMÜ ...	83
3.TEKNİK LİSE MAKİNA BÖLÜMÜ	84
I. ARAŞTIRMADA KULLANILAN İSTATİSTİKSEL ÇÖZÜM- LEME TEKNİKLERİ	86
1.İKİ ANA KÜTLEYE İLİŞKİN PARAMETRİK HİPOTEZ TESTLERİ	86
2.İKİDEN ÇOK ANA KÜTLEYE İLİŞKİN PARAMETRİK HİPOTEZ TESTİ (VARYANS ANALİZİ)	87

EK A ANADOLU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜNDEN ALINAN İZİN BELGESİ

T.C.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 412/15

Tarih: 29 Ocak 1986

İlgili Makama,

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Yüksek Lisans öğrencisi
Esmahan YALÇIN AĞAOĞLU, "Farklı Ortaöğretim Kurumlarından
Gelen Öğrencilerin Yükseköğretimdeki Akademik Başarılarının
İncelenmesi" konusunda yüksek lisans tezini hazırlamakta -
dır.

Kendisine gerekli iznin verilmesini ve yardımcı olun-
masını arz ve rica ederim.

İMZA

Doç. Dr. Fazıl Tekin

Enstitü Müdürü

EK B ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
 İSTATİSTİK BÖLÜMÜNE 1983-1984 VE 1984-1985
 ÖĞRETİM YILLARINDA KAYIT YAPTIRAN VE
 BİRİNCİ YIL SONUNDA SINIF GEÇME
 NOTLARI ELDE EDİLEN ÖĞRENCİLERİN
 MEZUN OLDUKLARI ORTAÖĞRETİM
 PROGRAMLARINA GÖRE LİSTELERİ

1.GENEL LİSE FEN KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLER

Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu
01	63	48	25	98	32	149	60
02	59	49	41	99	32	150	64
03	45	51	54	101	62	151	56
04	58	55	37	102	52	152	52
05	21	56	50	106	60	153	33
06	38	58	37	107	56	154	37
08	39	59	53	108	33	155	57
09	45	60	35	111	62	156	62
12	39	61	41	114	44	158	58
17	42	63	24	115	47	160	60
18	54	65	47	117	53	161	47
19	59	68	53	119	32	162	54
21	59	69	43	120	55	163	43
22	13	70	34	121	56	164	50
23	59	71	22	122	44	165	38
24	58	73	55	124	53	168	51
26	36	76	23	126	28	169	35
27	35	79	45	127	41	171	35
28	57	80	48	129	59	172	29
29	52	82	45	131	50	173	53
30	48	83	47	133	35	175	60
31	55	84	38	135	42	177	44
32	58	85	35	136	48	179	61
33	44	87	40	138	40	180	42
34	57	88	29	139	47	181	52
40	32	90	40	140	43	184	56
42	61	93	49	141	34	186	39
43	32	94	58	142	56	187	49
44	49	95	44	143	38	189	62
45	30	96	20	144	50		
46	37	97	35	147	38		

2.GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLER

Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu
07	25	67	30	132	29
10	55	77	36	134	58
16	34	78	51	137	27
20	51	81	10	157	30
25	34	91	57	166	38
35	34	104	37	167	52
37	47	109	46	176	58
39	10	110	62	182	44
52	49	118	46	185	39
57	44	130	41	190	48

3.TEKNIK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLER

Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu
11	42	66	36	123	26
13	46	72	38	125	48
14	55	74	30	128	42
15	43	75	32	145	62
36	44	86	20	146	46
38	10	89	28	148	41
41	19	92	39	159	43
47	52	100	52	170	52
50	42	103	55	174	21
53	40	105	49	178	46
54	29	112	48	183	43
62	27	113	56	188	37
64	57	116	17		

EK C ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜNE 1983-1984 VE 1984-1985
ÖĞRETİM YILLARINDA KAYIT YAPTIRAN VE
BİRİNCİ YIL SONUNDA SINIF GEÇME
NOTLARI ELDE EDİLEN ÖĞRENCİLERİN
MEZUN OLDUKLARI ORTAÖĞRETİM
PROGRAMLARINA GÖRE LİSTELERİ

1.GENEL LİSE FEN KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLER

Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu
01	53	17	83	58	68	77	69
03	65	32	70	68	66	81	65
05	55	49	56	72	63	84	65
06	67	51	57	74	67		
14	63	57	79	75	62		

2.GENEL LİSE EDEBİYAT KOLUNDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLER

Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu
04	56	26	59	52	65	65	69
07	23	27	65	53	57	67	55
08	56	28	54	54	62	69	66
10	67	34	67	55	74	70	64
15	62	35	34	59	65	71	21
16	61	38	65	60	49	73	53
20	37	39	53	62	56	76	65
21	60	43	36	63	64	78	53
25	54	50	65	64	58	82	62

3. TEKNİK VE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDAN MEZUN OLAN
ÖĞRENCİLER

Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu	Kod No	Baş. Notu
02	39	29	66	45	57
09	59	30	57	46	59
11	71	31	63	47	53
12	66	33	60	48	65
13	64	36	68	56	59
18	63	37	69	61	53
19	70	40	50	66	58
22	31	41	55	79	69
23	44	42	59	80	75
24	51	44	56	83	57

EK D İSTATİSTİK BÖLÜMÜ BİRİNCİ YIL HAFTALIK
DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

I. YARIYIL		II. YARIYIL	
DERSLER	SAAT	DERSLER	SAAT
Analize Giriş I	6	Analize Giriş II	6
Matrisler Kuramı I	4	Matrisler Kuramı II	4
İstatistiğin Tarihçesi	1	Betimsel İstatistik	4
İşletmeye Giriş I	2	İşletmeye Giriş II	2
Ekonomiye Giriş I	3	Ekonomiye Giriş II	2
Olasılık I	3	Olasılık II	4
Yabancı Dil I	6	Yabancı Dil II	6
Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi I	1	Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi I	1
Güzel San./Beden Eğ.I	1	Güzel San./Beden Eğ.I	1
Türkçe I	1	Türkçe I	1
TOPLAM	28		31

EK E TARİH BÖLÜMÜ BİRİNCİ YIL HAFTALIK
DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

I.YARIYIL		II.YARIYIL	
DERSLER	SAAT	DERSLER	SAAT
Osmanlıca I	2	Osmanlıca II	2
Türk Tarihi I	4	Türk Tarihi II	4
İlkçağ Tarihi	4	İslam Tarihi	4
Tarih Araş. Yöntem.	2	Ortaçağ Tarihi	2
İlkçağ Tar. Semineri	2	Ortaçağ Tar.Semineri	2
Sosyolojiye Giriş	3	Sosyoloji	3
Yabancı Dil I	6	Yabancı Dil II	6
Atatürk İlkeleri ve		Atatürk İlkeleri ve	
İnkilap Tarihi I	1	İnkilap Tarihi I	1
Güzel San./Beden Eğ.I	1	Güzel San./Beden Eğ.I	1
Türkçe I	1	Türkçe I	1
TOPLAM	26		26

EK F GENEL LİSE HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

1.KLASİK LİSE FEN PROGRAMI

DERSLER	Sınıflara Göre Ders Saat.				
	I	II Fen	II Ed.	III Fen	III Ed.
Türk Dili ve Edebiyatı	5	4	5	3	6
Psikoloji	-	2	2	-	-
Felsefe, Mantık, Sosyoloji	-	-	-	3	6
Ahlak	1	1	1	1	1
Tarih	2	2	2	3	3
Sanat Tarihi	-	-	2	-	1
Cografya	2	2	2	1	2
Matematik	5	5	4	7	2
Tabiat Bilgisi	3	2	2	-	-
Fizik	3	3	2	4	2
Kimya	3	3	2	3	1
Yabancı Dil	4	4	4	4	5
Beden Eğitimi	2	1	1	1	1
Millî Güvenlik	-	1	1	1	1
Turizm	-	-	-	2	2
Din Bilgisi (isteğe bağlı)	1	1	1	1	1
Seçmeli Dersler	2	2	2	2	2
Rehberlik/Eğitici Çalışma	3	3	3	3	3
TOPLAM	36 (35)	36 (35)	36 (35)	39 (38)	39 (38)

2.MODERN FEN PROGRAMI

DERSLER	Sınıflara Göre Ders Saatleri					
	I	II Fen:	II Ed.	III Fen		III Ed.
				Mat	Ta.B.	
Türk Dili ve Ed.	5	5	6	2	2	6
Yabancı Dil	8	2	2	2	2	2
Cografya	2	2	2	2	2	2
Tarih	2	2	2	2	2	2
Sanat Tarihi	-	-	2	-	-	1
Psikoloji	-	2	2	-	-	-
Felsefe Grubu	-	-	-	3	3	6
Ahlak ve Din Kültürü	1	1	1	1	1	1
Millî Güvenlik	-	1	1	1	1	1
Matematik	5	5	3	8	2	-
Biyoloji	-	-	-	-	6	6
Kimya	-	-	-	6	6	-
Fizik	-	7	-	-	-	-
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1	1
Turizm	-	-	-	1	1	1
Fen Bilgisi	4	-	6	-	-	-
T.C.İnkilap Tarihi ve Atatürkçülük	1	1	1	2	2	2
Sağlık Bilgisi	1	1	1	1	1	1
Seçmeli Dersler	2	2	2	2	2	2
Rehberlik ve Eğ. Çalış.	3	3	3	3	3	3
TOPLAM	36	36	36	37	37	37

EK G MESLEKİ ORTAÖĞRETİM KURUMLARI HAFTALIK
DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

1.TİCARET LİSESİ

DERSLER	Haftalık Ders Sa.		
	I	II	III
Genel Bilgi Dersleri			
Türk Dili ve Edebiyatı	4	4	2
Tarih	2	2	2
T.C.İnkilap Tarihi ve Atatürkçülük	1	1	2
Cografya	2	2	1
Matematik	4	3	-
Fen Bilgisi	4	-	-
Yabancı Dil	4	3	3
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	1	1
Millî Güvenlik Bilgisi	-	1	1
Beden Eğitimi	2	2	1
Sağlık Bilgisi	1	1	1
Genel Bilgi Dersleri Toplamı	25	20	14
Meslek Dersleri			
Muhasebe	3	4	4
Ekonomi	-	2	3
Turizm	2	-	-
Maliye	-	-	2
Ticaret Matematiği	-	-	3
Hukuk	-	2	2
Pazarlama	2	-	-
Daktilografi	4	3	2
Meslek Dersleri Toplamı	11	11	16

EK G.1 - devam

DERSLER	Haftalık Ders Sa.		
	I	II	III
Zorunlu Seçmeli Dersler			
A Fen Bilgisi II	-	5	-
GR.Biyoloji	-	-	6
B İstatistik	-	2	-
G Mesleki Uygulama	-	3	-
R I. Muhasebe Dalı	-	-	6
U II.Kooperatifçilik Dalı	-	-	6
B III. Sekreterlik Dalı	-	-	6
U IV. Bankacılık Dalı	-	-	6
V. Turizm Dalı	-	-	6
Rehberlik ve Eğitici Çalışmalar	3	3	3
GENEL TOPLAM	39	39	39

2. İMAM-HATİP LİSESİ

DERSLER	Haftalık Ders Saati			
	I	II	III	IV
Genel Bilgi Dersleri				
Türk Dili ve Edebiyatı	5	4	3	3
Psikoloji	-	-	2	-
Felsefe, Mantık, Sosyoloji	-	-	-	6
Tarih	2	2	2	-
Sanat Tarihi	-	-	-	1
Cografya	2	2	1	-
Matematik	4	2	2	2
Biyoloji	-	2	2	-
Fizik	3	2	2	-
Kimya	3	3	-	-
Yabancı Dil	3	3	3	3
Beden Eğitimi	2	2	1	1
Millî Güvenlik	-	1	1	1
Turizm	-	-	-	1
T.C. İnk. Tarihi ve Atatürkçülük	-	1	1	2
Sağlık Bilgisi	1	1	1	-
Meslek Dersleri				
Kur'an-ı Kerim	4	4	3	3
Arapça	5	5	4	4
Akâid ve Kelâm	-	-	2	2
Fıkıh	2	2	2	-
Tefsir	-	-	2	3
Hadis	-	2	2	2
Şiyar	2	-	-	-
Dinler Tarihi	-	-	-	2
Hitabet ve Mesleki Uygulama	-	-	2	2
GENEL TOPLAM	38	38	38	38

EK H TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI HAFTALIK
DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

1.KIZ MESLEK LİSESİ UYGULAMALI RESİM BÖLÜMÜ

DERSLER	Haftalık Ders Sa.		
	I	II	III
Genel Bilgi Dersleri			
Türk Dili ve Edebiyatı	4	4	2
Tarih	2	1	2
T.C.İnkilap Tarihi ve Atatürkçülük	1	1	1
Cografya	2	1	1
Matematik	4	2	-
Fen Bilgisi	4	-	-
Yabancı Dil	4	2	2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	1	1
Millî Güvenlik	-	1	1
Beden Eğitimi	2	2	1
Sağlık Bilgisi	1	1	1
Turizm	-	-	1
Genel Bilgi Dersleri Toplamı	25	16	14
Atelye ve Meslek Dersleri			
Temel Sanat Eğitimi	8	20	-
Uygulamalı Resim	-	-	23
Teknik Resim	3	5	-
Sanat Tarihi	2	-	-
Yazı ve Tipografi	-	4	4
İşletme Bilgisi	-	-	2
Atelye ve Meslek Dersleri Toplamı	13	29	29
Rehberlik ve Eğitici Çalışma	3	3	3
GENEL TOPLAM	41	48	46

2.ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ AĞAÇ İŞLERİ BÖLÜMÜ

DERSLER	Haftalık Ders Sa.		
	I	II	III
Genel Bilgi Dersleri			
Türk Dili ve Edebiyatı	4	4	2
Matematik	4	2	-
Tarih	2	1	2
T.C.İnkilap Tarihi ve Atatürkçülük	1	1	2
Cografya	2	1	1
Yabancı Dil	4	2	2
Fen Bilgisi	4	-	-
Millî Güvenlik	-	1	1
Beden Eğitimi	2	2	1
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	1	1
Sağlık Bilgisi	1	1	1
Turizm	-	-	1
Genel Bilgi Dersleri Toplamı	25	16	14
Meslek Dersleri			
Teknik Resim	4	-	-
Meslek Resmi	-	4	4
Mekanik	-	2	-
Elektrik Bilgisi	-	-	2
Endüstri İşletmesi	-	-	2
Makina Bilgisi ve Gereçleri	-	3	-
Atelye ve Teknoloji	14	18	20
Meslek Dersleri Toplamı	18	27	28
Seçmeli Dersler			
Matematik ve Fen Grubu	-	2	4
Meslek Dersleri Grubu	-	2	4
Atelye Grubu	-	-	4
Rehberlik ve Eğitici Çalışmalar	3	3	3
GENEL TOPLAM	46	48	48

3. TEKNİK LİSE MAKİNA BÖLÜMÜ

DERSLER	Haftalık Ders Saati			
	I	II	III	IV
Genel Bilgi Dersleri				
Türk Dili Ed. ve Kompozisyon	4	4	2	-
Matematik	4	4	4	5
Tarih	2	2	2	-
Cografya	2	1	1	-
T.C.İnk.Tarihi ve Atatürkçülük	1	1	2	-
Fen Bilgisi	4	-	-	-
Fizik	-	2	4	-
Kimya	-	-	2	4
Yabancı Dil	4	3	3	2
Endüstriyel Psikoloji	-	2	-	-
Sosyoloji-Mantık	-	-	-	3
Millî Güvenlik	-	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	1	-
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	1	1	-
Turizm	-	-	-	1
Sağlık Bilgisi	1	1	1	-
Genel Bilgi Dersleri Toplamı	25	24	24	16
Meslek Dersleri				
Teknik Resim	4	4	2	-
Kalıpçılık Bilgisi	-	-	-	4
Mekanik	-	2	-	-
Cisimlerin Dayanımı	-	-	2	-
Hidrolik ve Enerji Makinaları	-	-	-	4
Malzeme Bilgisi	2	-	-	-
Makina Elemanları	-	-	3	-
Metallerin İşlenmesi	-	-	3	-
End.Organizasyon ve Yönetimi	-	-	-	2
İş Etüdü	-	-	-	2

EK H.3 -devam

DERSLER	Haftalık Ders Saati			
	I	II	III	IV
Elektrik Bilgi ve Uygulaması	-	-	-	3
Atelye Teknolojisi	12	14	12	14
Meslek Dersleri Toplamı	18	20	22	29
Rehberlik ve Eğitici Kol Çalışması	3	3	3	3
GENEL TOPLAM	46	47	49	48

EK I ARAŞTIRMADA KULLANILAN İSTATİSTİKSEL
ÇÖZÜMLEME TEKNİKLERİ

1. İKİ ANA KÜTLEYE İLİŞKİN PARAMETRİK HİPOTEZ TESTLERİ

a. Büyük Örnek Teorisi

Hipotezler

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1: \mu_1 > \mu_2$$

Test İstatistiği

$$z = \frac{|\bar{X}_1 - \bar{X}_2|}{S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}} = \frac{|\bar{X}_1 - \bar{X}_2|}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

Karar: $z_{\text{Hesap}} < z_{\text{Tablo}}$ ise, H_0 hipotezi kabul edilir,
 H_1 hipotezi red edilir;

$z_{\text{Hesap}} > z_{\text{Tablo}}$ ise, H_0 hipotezi red edilir,
 H_1 hipotezi kabul edilir.

b. Küçük Örnek Teorisi

Hipotezler

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1: \mu_1 > \mu_2$$

Test İstatistiği

$$t = \frac{|\bar{X}_1 - \bar{X}_2|}{S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}} = \frac{|\bar{X}_1 - \bar{X}_2|}{\sqrt{\frac{n_1 S_1^2 + n_2 S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \cdot \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

Karar: $t_{\text{Hesap}} < t_{\text{Tablo}}$ ise, H_0 hipotezi kabul edilir,
 H_1 hipotezi red edilir;

$t_{\text{Hesap}} > t_{\text{Tablo}}$ ise, H_0 hipotezi red edilir,
 H_1 hipotezi kabul edilir.

2.İKİDEN ÇOK ANA KÜTLEYE İLİŞKİN PARAMETRİK HİPOTEZ TESTİ
(VARYANS ANALİZİ)

Hipotezler

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$$

$$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$$

F İstatistiği

$$F = \frac{\sum_1^k [n(\bar{x}_i - \mu)^2] / k - 1}{\sum_1^j \left[\sum_1^n (x_i - \bar{x}_j)^2 \right] / N - k}$$

Karar: $F_{\text{Hesap}} < F_{\text{Tablo}}$ ise, H_0 hipotezi kabul edilir,
 H_1 hipotezi red edilir;

$F_{\text{Hesap}} > F_{\text{Tablo}}$ ise, H_0 hipotezi red edilir,
 H_1 hipotezi kabul edilir.

KAYNAKÇA

- Akhun, İlhan. Akademik Başarının Kestirilmesi -Çoklu Regresyon Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma-. Ankara:Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1980 .
- Akyüz, Yahya. Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1982'ye). Ankara:Ankara Üniversitesi Yayınları, 1982.
- Çömlekçi, Necla. İstatistik. Ankara:Kalite Matbaası, 1975.
- Gökçe, Birsen. Ortaöğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları. Ankara:Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, 1984.
- Gürtan, Kenan. İstatistik ve Araştırma Metotları -İktisat ve İş İdaresine Tatbikatı-. Gözden geçirilmiş ve genişletilmiş yeni baskı. İstanbul:İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1977.
- Kaptan, Saim. Bilimsel Araştırma Teknikleri. Ankara:Rehber Dağıtım, 1977.
- Karasar, Niyazi. Bilimsel Araştırma Yöntemi -Kavramlar, İlkeler, Teknikler-. Ankara:Bahçelievler PK 33, 1982.
- _____ Araştırmalarda Rapor Hazırlama Yöntemi -Kavramlar, İlkeler, Teknikler-. Ankara:Bahçelievler PK 33, 1976.
- Koç, Nizamettin. Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi Uygulamalarının Etkinliğine İlişkin Bir Araştırma. Ankara:Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1981.
- Oğuzkan, Ferhan. Eğitim Terimleri Sözlüğü. Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları, 1974.
- Oğuzkan, Turhan. Türkiye'de Ortaöğretim ve Sorunları. İstanbul:Hisar Eğitim Vakfı Yayınları, 1981.

- ÖSYM.1986 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı -Kılavuz 1-.
Ankara:1985.
- ÖSYM.Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı -1985 İkinci Basamak Sınavı Kılavuzu-.Ankara:1985.
- ÖSYM.Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Geçerliğinin Araştırılmasında Kullanılan Yöntemlere İlişkin Bazı Sorunlar.Ankara:1982.
- ÖSYM.İki Aşamalı Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Sınav Sistemi.Ankara:1980.
- ÖSYM.Üniversitelerarası Seçme Sınavı Geçerlik Araştırması.
Ankara:1979.
- ÖSYM.Üniversitelerarası Seçme Sınavına Giren Adayların Yükseköğretim Programlarını Tercihleri Üzerine Bir Araştırma.Ankara:1978.
- Özgüven, İbrahim Ethem.Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler.Ankara:1974.
- Piaget, Jean.Psychologie et Pédagogie.Paris:Bibliothèque Médiations,1969.
- Serper, Özer ve Necmi Gürsakal.Araştırma Yöntemleri Üzerine.
İstanbul:Beyazıt Filiz Kitabevi,1983.
- Tavşancıl, Ezel."A.Ü. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarıları,"Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.Ankara:1982.
- T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı."Kalkınma Planı Beşinci Beş Yıl 1985-1989,"Resmî Gazete.18467; 23 Temmuz 1984.
- T.C. Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü.
"Anadolu Üniversitesi Öğretim ve Sınav Yönetmeliği,"
Resmî Gazete.18288; 21 Ocak 1984.

- T.C. Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü.
"Yükseköğretim Kanunu," Resmî Gazete.17506; 6 Kasım
1981.
- T.C. Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü.
"Millî Eğitim Temel Kanunu," Resmî Gazete.14574; 24 Ha-
ziran 1973.
- Uzgören,Nakibe."İstatistik Analizi".Teksir.İstanbul:İstanbul
Üniversitesi İktisat Fakültesi,1973.
- Ünal,Işıl."Eğitimin Ekonomik Değeri," Eğitim ve Bilim. 10,
57: Eylül 1985.
- Varış,Fatma.Eğitim Bilimine Giriş.Ankara:Ankara Üniversite-
si Eğitim Fakültesi Yayınları,1981.
- Yeşilyaprak,Binnur."Üniversite Gençliğinin Psikolojik Sorun-
ları," Eğitim ve Bilim. 10, 57: Eylül 1985.